

SÉANCES DU JEUDI 5 FÉVRIER 1998
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 5 FEBRUARI 1998**MATIN****SOMMAIRE :****EXCUSÉS :**

Page 4323.

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi modifiant le Code judiciaire et le Code d'instruction criminelle en ce qui concerne la procédure en dessaisissement.

Discussion générale. — *Oratrice* : **Mme Delcourt-Pêtre**, rapporteuse, p. 4323.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion) :

Demande d'explications de Mme Leduc au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « l'attaque du transport de fonds à Waremme ».

Demande d'explications de M. Verreycken au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « le transport aérien de sommes d'argent importantes ».

Orateurs : **Mme Leduc, M. Verreycken, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 4324.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

OCHTEND**INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 4323.

WETSONTWERP (Bespreking) :

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering inzake de procedure tot onttrekking van de zaak aan de rechter.

Algemene bespreking. — *Spreker* : **mevrouw Delcourt-Pêtre**, rapporteur, blz. 4323.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking) :

Vraag om uitleg van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de overval op het geldtransport te Borgworm ».

Vraag om uitleg van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « het vervoer door de lucht van belangrijke geldsommen ».

Sprekers : **mevrouw Leduc, de heer Verreycken, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 4324.

APRÈS-MIDI**SOMMAIRE :****EXCUSÉS :**

Page 4329.

MESSAGES :

Page 4329.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 4330.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Note de politique générale.

COMPOSITION DE COMMISSIONS :

Page 4331.

ÉVOCATIONS :

Page 4331.

NON-ÉVOCATIONS :

Page 4331.

PÉTITIONS :

Page 4332.

PROPOSITIONS (Dépôt) :

Page 4332.

M. Hatry. — Proposition de loi permettant le paiement anonyme de droits de succession.

MM. Boutmans et Daras. — Proposition de loi modifiant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives en vue d'établir de nouvelles incompatibilités et interdictions, ainsi que de nouvelles obligations en matière de dépôt de liste de mandats, fonctions et professions.

M. De Decker et consorts. — Proposition de résolution sur l'Algérie.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 4332 et 4345.

MM. Bourgeois et Loones. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, en ce qui concerne le cadre des juges au Tribunal de première instance de Furnes.

Mme Milquet. — Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

M. Poty et Mme Lizin. — Proposition de loi modifiant l'article 125 de la nouvelle loi communale.

NAMIDDAG**INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 4329.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 4329.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 4330.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Beleidsnota.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES :

Bladzijde 4331.

EVOCATIES :

Bladzijde 4331.

NON-EVOCATIES :

Bladzijde 4331.

VERZOEKSCRIFTEN :

Bladzijde 4332.

VOORSTELLEN (Indiening) :

Bladzijde 4332.

De heer Hatry. — Wetsvoorstel om de anonieme betaling van successierechten mogelijk te maken.

De heren Boutmans en Daras. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers ten einde een aantal nieuwe onverenigbaarheden en ontzeggingen alsook nieuwe verplichtingen inzake de indiening van een lijst van mandaten, ambten en beroepen vast te stellen.

De heer De Decker c.s. — Voorstel van resolutie over Algerije.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 4332 en 4345.

De heren Bourgeois en Loones. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, wat de personeelsformatie van de rechters in de Rechtbank van Eerste Aanleg te Veurne betreft.

Mevrouw Milquet. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De heer Poty en mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 125 van de nieuwe gemeentewet.

MM. Anciaux et Verhofstadt. — Proposition de loi portant modification de l'article 73 de la nouvelle loi communale en ce qui concerne la possibilité, pour des parents ou alliés, de siéger dans un même conseil communal.

M. Caluwé et consorts. — Proposition de loi étendant le taux de T.V.A. applicable à l'horticulture ornementale à la fourniture de plantes et de fleurs pour l'aménagement de jardins.

MM. Verreycken et Van Hauthem :

- a) Proposition de loi spéciale visant à supprimer les facilités dans les communes périphériques;
- b) Proposition de loi spéciale visant à fixer définitivement la frontière entre la Flandre et la Wallonie et à supprimer les facilités dans les communes de la frontière linguistique.

M. De Decker et consorts. — Proposition de résolution sur l'Algérie.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de Mme Willame-Boonen au Premier ministre sur «la circulaire que le ministre Martens compte adresser aux C.P.A.S. de la périphérie».

Orateurs : **Mme Willame-Boonen, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 4332.

Question orale de M. Olivier au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la suppression de l'exonération de T.V.A. pour les artistes interprètes ou exécutants».

Orateurs : **M. Olivier, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 4333.

Question orale de M. Bock au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les prix pour la fourniture d'électricité auprès des particuliers».

Orateurs : **M. Bock, M. Di Rupo**, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 4334.

Question orale de M. Verreycken au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la régionalisation de la Loterie nationale».

Orateurs : **M. Verreycken, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 4335.

Question orale de M. Goovaerts au ministre de la Justice sur «la directive 95/46/C.E. : préparation d'un projet de loi de transposition».

Orateurs : **M. Goovaerts, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 4336.

Question orale de M. Foret au ministre de la Justice sur «la grève des prisons en Wallonie».

Orateurs : **M. Foret, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 4337.

Question orale de Mme Dardenne au ministre de la Défense nationale sur «la démilitarisation et l'éventuelle nouvelle affectation de la base de Baronville (Beauraing)».

Orateurs : **Mme Dardenne, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 4338.

De heren Anciaux et Verhofstadt. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 73 van de nieuwe gemeentewet betreffende het zetelen van bloed- en aanverwanten in eenzelfde gemeenteraad.

De heer Caluwé c.s. — Wetsvoorstel tot uitbreiding van het BTW-tarief geldende voor de sierteelt tot de levering van planten en bloemen bij tuinaanleg.

De heren Verreycken en Van Hauthem :

- a) Voorstel van bijzondere wet tot afschaffing van de faciliteiten in de randgemeenten;
- b) Voorstel van bijzondere wet tot definitieve vastlegging van de grens tussen Vlaanderen en Wallonië en tot afschaffing van de faciliteiten in de taalgrensgemeenten.

De heer De Decker c.s. — Voorstel van resolutie over Algerije.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van mevrouw Willame-Boonen aan de eerste minister over «de omzendbrief die minister Martens van plan is te sturen aan de OCMW's van de Brusselse randgemeenten».

Sprekers : **mevrouw Willame-Boonen, de heer Dehaene**, eerste minister, blz. 4332.

Mondelinge vraag van de heer Olivier aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de afschaffing van de BTW-vrijstelling voor uitvoerende artiesten».

Sprekers : **de heer Olivier, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 4333.

Mondelinge vraag van de heer Bock aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de prijs die particulieren voor elektriciteit moeten betalen».

Sprekers : **de heer Bock, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 4334.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de regionalisering van de Nationale Loterij».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Handel, blz. 4335.

Mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie over «de richtlijn 95/46/EG: voorbereiding van een wetsontwerp tot omzetting».

Sprekers : **de heer Goovaerts, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 4336.

Mondelinge vraag van de heer Foret aan de minister van Justitie over «de staking in de gevangnissen in Wallonië».

Sprekers : **de heer Foret, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 4337.

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de minister van Landsverdediging over «de demilitarisering en de eventuele nieuwe bestemming van de basis van Baronville (Beauraing)».

Sprekers : **mevrouw Dardenne, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 4338.

Question orale de M. Loones au ministre de la Défense nationale sur «le blocage de l'adaptation du statut de sauveur-plongeur du 40e 'Smaldeel Helikopters'».

Orateurs: **M. Loones, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 4339.

Question orale de Mme Thijs au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «la formation des volontaires des postes avancés de la Protection civile au Limbourg».

Orateurs: **Mme Thijs, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 4339.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 4340.

PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi modifiant le Code judiciaire et le Code d'instruction criminelle en ce qui concerne la procédure en dessaisissement, p. 4342.

Explications de vote: *Orateurs*: **M. Erdman, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Loones, Vandenberghe, Coveliers, Raes, Boutmans, Lallemand**, p. 4340.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «la mise temporaire de sous-officiers à la disposition de la gendarmerie».

Orateurs: **M. Goris, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 4342.

Demande d'explications de M. Ph. Charlier au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la limitation du nombre de kinésithérapeutes et l'avenir de leur profession».

Orateurs: **M. Ph. Charlier, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 4343.

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Landsverdediging over «de blokkering van de aanpassing van het statuut van redder-duiker van het 40e Smaldeel Helikopters».

Sprekers: **de heer Loones, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 4339.

Mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de opleiding van de vooruitgeschoven vrijwilligersposten Civiele Bescherming in Limburg».

Sprekers: **mevrouw Thijs, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 4339.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 4340.

WETSONTWERP (Stemming):

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering inzake de procedure tot onttrekking van de zaak aan de rechter, blz. 4342.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heer Erdman, mevrouw Delcourt-Pêtre, de heren Loones, Vandenberghe, Coveliers, Raes, Boutmans, Lallemand**, blz. 4340.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «het tijdelijk ter beschikking stellen van onderofficieren aan de rijkswacht».

Sprekers: **de heer Goris, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 4342.

Vraag om uitleg van de heer Ph. Charlier aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de beperking van het aantal kinesitherapeuten en de toekomst van hun beroep».

Sprekers: **de heer Ph. Charlier, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 4343.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENTE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 05.
De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Bourgeois, Desmedt, Devolder, Hostekint, en mission à l'étranger; Destexhe et Vautmans, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Bourgeois, Desmedt, Devolder, Hostekint, met opdracht in het buitenland; Destexhe en Vautmans, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE JUDICIAIRE ET LE CODE D'INSTRUCTION CRIMINELLE EN CE QUI CONCERNE LA PROCÉDURE EN DESSAISISSEMENT

Discussion générale

(Article 61.1 du règlement)

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING INZAKE DE PROCEDURE TOT ONTTREKING VAN DE ZAAK AAN DE RECHTER

Algemene bespreking

(Artikel 61.1 van het reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre règlement, le texte amendé par la commission servira de base à notre discussion. (Voir document n° 1-456/8 de la commission de la Justice du Sénat. Session 1997-1998.)

Overeenkomstig het reglement geldt de door de commissie geamendeerde tekst als basis voor de bespreking. (Zie document nr. 1-456/8 van de commissie voor de Justitie van de Senaat. Zitting 1997-1998.)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est à la rapporteuse.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC), rapporteuse. — Monsieur le président, une nouvelle fois, je prendrai la parole en tant que rapporteuse de ce projet de loi relatif à la procédure en dessaisissement.

Le débat sur la procédure en dessaisissement avait été initié par le Sénat, sur la base d'une triple proposition de MM. les sénateurs Lallemand, Erdman et Vandenberghe et le projet fut voté par notre assemblée dans la foulée du fameux arrêt « Spaghetti ».

Au regard de la procédure actuelle, les principales modifications apportées par le Sénat étaient les suivantes: instaurer une procédure contradictoire en matière de dessaisissement; prévoir une procédure commune de dessaisissement tant sur le plan pénal que civil; fixer les critères d'impartialité applicables au juge d'instruction vu la spécificité de sa fonction.

Ce texte qui fut voté par notre assemblée le 20 décembre 1996, nous revient de la Chambre largement modifié à la suite d'une série impressionnante d'amendements du Gouvernement.

Lors des débats en commission de la Justice du Sénat, le Gouvernement n'avait pas vu d'objection de principe à ces propositions mais jugea opportun de demander un avis technique à la Cour de cassation. Il nous en a averti le 6 décembre 1996.

Cet avis a été rendu par la Cour de cassation, le 23 janvier, donc, après le vote du Sénat. Il figure dans un document circonstancié de 55 pages.

Sur la base de ces observations, le Gouvernement a déposé à la Chambre différents amendements reprenant les critiques émises par la Cour de cassation, ce qui conduit à une refonte totale du texte.

Bien sûr, les grandes options du texte initial n'ont pas été modifiées: la procédure contradictoire est maintenue au niveau de la Cour de cassation; les requêtes en dessaisissement pourront toujours être introduites, sans qu'il soit nécessaire de recourir au service d'un avocat à la Cour de cassation.

Mais la commission a cependant déploré que, tout en gardant un certain parallélisme, les procédures de dessaisissement pénales et civiles aient de nouveau été dissociées.

La commission a également regretté que la procédure en dessaisissement ne pourra plus être engagée contre un juge d'instruction individuel sur la base d'une atteinte au principe d'impartialité, impartialité qui avait été redéfinie par le Sénat.

La Chambre a en effet estimé que le juge d'instruction est, conformément à l'article 79 du Code judiciaire, un juge du tribunal de première instance — et non un tribunal en soi — et a considéré que la procédure de récusation devait lui être applicable, tout comme elle l'est pour un juge des Saisies ou un juge de la Jeunesse. Dans cette optique, l'approche du Sénat visant à préciser les critères de l'atteinte au principe d'impartialité du juge d'instruction comme cause de dessaisissement, devenait évidemment sans objet, puisque les causes de récusation prévues à l'article 828 du Code judiciaire lui sont applicables.

De manière générale, la commission de la Justice du Sénat a regretté la méthode de travail suivie par le Gouvernement après l'adoption du texte au Sénat: d'aucuns critiquant le manque de réactions du Gouvernement lors du premier examen au Sénat; d'autres regrettant que l'avis de la Cour de cassation ait été sollicité sur un thème pour lequel celle-ci était à la fois juge et partie et où dès lors son objectivité pouvait éventuellement être mise à caution.

Face à ces remarques, le ministre de la Justice nous a expliqué: que l'avis de la Cour de cassation était un avis d'ordre purement technique; que les modifications par rapport au premier texte, bien que considérables sur le plan formel, étaient nettement moins importantes dans les faits et ne consistaient qu'en une dissociation entre le civil et le pénal en matière de dessaisissement; et que finalement, l'avis de la Cour de cassation avait été communiqué au Sénat pour observation.

La commission s'est ensuite résolue à travailler à partir du texte fourni par la Chambre. Dans un tel contexte, il faut reconnaître que sa marge de manœuvre n'était pas très importante.

Les questions suivantes ont toutefois été posées.

Tout d'abord, des membres de la commission se sont interrogés sur la possibilité, pour la Cour de cassation, de pouvoir se prononcer par une décision définitive immédiate en cas d'irrecevabilité manifeste d'une requête en dessaisissement. Certains membres craignaient en effet que, par cette modification, la Cour de cassation puisse éviter le recours à une procédure contradictoire.

Le ministre de la Justice nous a répondu qu'en fait, cet ajout ne devait venir sanctionner que les questions d'irrecevabilité manifestes, par exemple les erreurs de procédure, mais que cela ne pouvait en aucun cas concerner le défaut manifeste de fondement d'une requête.

Sur cette procédure en dessaisissement, un amendement de fond a été adopté à l'unanimité par la commission de la Justice du Sénat.

En fait, lorsqu'il a unifié les procédures civiles et répressives, le Sénat avait prévu la possibilité pour la Cour de cassation de surseoir au procès. Le texte actuel du Code d'instruction criminelle renvoie à l'article 531 du même code qui prévoit la surséance automatique.

Le Sénat avait supprimé ce renvoi à l'article 531 qui n'était plus nécessaire, vu l'unification de la procédure.

La Chambre, en redissociant les deux procédures, n'a pas réintroduit au niveau pénal la référence de l'article 531. De ce fait, il n'y a ni surséance automatique, ni possibilité pour la cour de suspendre les procédures. Le procès pénal aurait donc dû continuer pendant l'examen de la requête en dessaisissement, ce qui pourrait se révéler particulièrement problématique.

Ensuite, des commissaires se sont interrogés sur la procédure de récusation en elle-même. Le texte voté par la Chambre prévoit que, contrairement à ce qui se pratique actuellement, les demandes de récusation ne seront plus traitées par le tribunal dont le magistrat récusé fait partie, mais par une juridiction supérieure. Or, l'article 842 du Code judiciaire, qui prévoyait une procédure d'appel, n'a pas été supprimé par la Chambre. Fallait-il conserver ou non cet article ?

Le ministre nous a répondu que cette procédure d'appel ne conservait de sens que dans l'hypothèse où la procédure de récusation était engagée contre un juge de paix ou un juge de police.

Un amendement fut alors déposé et adopté à l'unanimité, pour supprimer cet appel en organisant toutefois un recours devant la Cour de cassation.

Toujours à propos de cette procédure en récusation, un commissaire s'est interrogé pour savoir si, conformément au droit commun, une procédure d'opposition était possible.

Le ministre a rétorqué que les débats contradictoires en matière de récusation constituaient l'un des éléments nouveaux introduits par le projet, mais qu'il estimait toutefois que le tribunal ou la cour devait pouvoir statuer en l'absence d'une partie, faute de quoi, on permettrait à celle-ci de bloquer la procédure en ne comparissant pas.

À la suite de ces propos, et pour s'assurer la présence de toutes les parties à la cause, la commission a amendé à l'unanimité le texte proposé par la Chambre en prévoyant que: «La récusation serait jugée dans les huit jours, en dernier ressort par le tribunal de première instance, par la cour d'appel, par la cour du travail ou par la Cour de cassation, selon les cas, sur les conclusions du ministère public, les parties ayant été dûment convoquées pour être entendues en leurs observations.»

Enfin, d'autres amendements de forme ont encore été apportés par le Sénat et le projet de loi a été adopté à l'unanimité des dix membres présents.

En conclusion, si le texte que nous allons voter apporte certains remèdes aux manquements apparus dans la procédure de dessaisissement lors du dessaisissement du juge Connerotte, il est dommage que l'approche originale imaginée par le Sénat n'ait pas été retenue à partir d'initiatives parlementaires.

En attendant d'en vérifier l'adéquation avec les objectifs poursuivis, nous voterons en faveur du texte une nouvelle fois amendé.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 10 h 15.*

De vergadering wordt geschorst om 10.15 uur.

Elle est reprise à 10 h 40.

Ze wordt hervat om 10.40 uur.

M. le président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LEDUC AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE OVERVAL OP HET GELD-TRANSPORT TE BORGWORM»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET VERVOER DOOR DE LUCHT VAN BELANGRIJKE GELDSOMMEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LEDUC AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'ATTAQUE DU TRANSPORT DE FONDS À WAREMME»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VERREYCKEN AU
VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE
L'INTÉRIEUR SUR «LE TRANSPORT AÉRIEN DE
SOMMES D'ARGENT IMPORTANTES»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken.

Ik stel voor de vraag om uitleg van de heer Verreycken eraan toe te voegen.

Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, aangezien het antwoord van de vice-eerste minister op mijn mondelinge vraag van 15 januari 1998 niet strookte met de feiten, wens ik de volgende vraag om uitleg te stellen.

Op de dag van de bewuste overval was een permanentieploeg van de rijkswacht van de IPZ-Borgloon naar aanleiding van een diefstal om 7.15 uur in Rukkelingen, een deelgemeente van Heers. Ze bevond zich op ongeveer een kilometer van de plaats van de overval. Deze ploeg beschikte zowel over een mobilfoon als over een portofoon en kon dus permanent boodschappen van het dispatchingcentrum van de rijkswacht van Genk ontvangen. De toestellen waren ingeschakeld, zodat er bij een oproep onmiddellijk kon worden ingegrepen. Er werd echter geen enkele oproep met betrekking tot de overval op het geldtransport ontvangen. Op het nummer 012/74 60 60 van de IPZ-Borgloon, die permanent bemand was, kwam evenmin een oproep binnen. Hoewel de vice-eerste minister ons meedeelde dat niet alle politiekantoren 's morgens vroeg open zijn, vernam ik dat een van de kantoren permanent bemand is. Zopas heb ik nog vernomen dat de rijkswacht van het dispatchingcentrum van Genk pas om 8.40 uur op de hoogte was van de feiten. Het bericht werd dus reeds via de radio verspreid vóór de rijkswacht was verwittigd.

In tegenstelling tot wat de vice-eerste minister ons in zijn antwoord meedeelde, was er geen enkel radiocontact tussen de politiediensten aan beide zijden van de taalgrens. Tussen Belgisch en Nederlands Limburg is er nochtans een goed permanent radiocontact. De grensoverschrijdende samenwerking functioneert dus naar behoren. De taalbarrière is blijkbaar groter dan de grensbarrière. In het verleden is overigens herhaaldelijk gebleken dat er problemen zijn met radiocontacten tussen de taalgemeenschappen. Wat men ook moge beweren, er schort duidelijk iets aan het radiocontact tussen de verschillende diensten van politie en rijkswacht aan weerszijden van de taalgrens.

Volgens de vice-eerste minister werd de politie van Heers opgeroepen, maar was er geen antwoord omdat het kantoor pas open is om 8.30 uur. Dit is juist. Als een politiebureau niet open is, worden de oproepen echter automatisch doorverbonden naar het nummer 012/74 60 60 van de rijkswacht. Dit gebeurde niet. Ik heb dit gecontroleerd. Dergelijke toestanden moeten worden vermeden.

Er is een gebrekkige communicatie tussen de politie en de rijkswacht van het Vlaamse en het Waalse taalgebied. De overval had plaats op Waals grondgebied, maar de overvallers ontsnapten langs de Vlaamse gemeente Heers. Pas een uur na de feiten werd daar een oproep doorgegeven. De rijkswacht van Heers was nochtans vlakbij.

Onze vraag naar informatie bij de generale staf van de rijkswacht heeft tot een spreekverbod geleid. Er werd een embargo ingesteld.

Hoe moeten we dit interpreteren? Heeft de rijkswacht gefaald? Werd er dan zo erg geblunderd? Is er iets te verbergen?

Hier en daar wordt zelfs gefluisterd dat de overvallers, die volgens getuigen voor rijkswachters werden aangezien, in werkelijkheid toch rijkswachters waren. Deze vermoedens werden ook in verband met de bende van Nijvel geuit.

Er werd hoe dan ook handig misbruik gemaakt van de gebrekkige politionele samenwerking tussen de twee taalgebieden. Op ongeveer dezelfde plaats werd reeds een overval gepleegd. Ook het moment werd gunstig gekozen, namelijk de aflossing van nacht- en dagploeg. Dergelijke kwetsbare ogenblikken moeten worden vermeden.

Zal de vice-eerste minister maatregelen nemen om tot een efficiënte politionele samenwerking tussen beide taalgebieden te komen? Welke maatregelen zal hij desgevallend nemen? Kan er ten minste voor een efficiënt radiocontact tussen verschillende politiediensten worden gezorgd?

Wat denkt de vice-eerste minister van het embargo op inlichtingen van de rijkswacht? Zal hij onderzoeken of men wat te verbergen heeft? Er wordt geopperd dat de moorden eerder terreurdaden waren en verband zouden houden met de moorden enkele dagen voordien in het Brusselse. De buit was blijkbaar niet belangrijk, die lag voor het grijpen. Men vermoedt dat de afgeslachte personen iets wisten over die andere moorden.

Zal de vice-eerste minister de bronnen onderzoeken die beweren dat er geen respons was bij de politiediensten van Heers? Ik heb duidelijk aangetoond dat de oproepen automatisch worden doorgeschakeld.

Welke maatregelen zal de vice-eerste minister treffen om kwetsbare punten en kwetsbare ogenblikken te vermijden, zodat de hulpdiensten steeds optimaal kunnen werken?

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, als bemiddelaar bij de staking van de geldtransporteurs is de vice-eerste minister goed vertrouwd met de problematiek in de sector. Het gaat niet alleen om geld, er staan ook mensenlevens op het spel. De zoektocht naar meer veilige transportmiddelen leidt nu toe vooral naar de intelligente geldkoffer.

Iedereen weet uiteraard dat er in dit land maar één intelligente geldkoffer bestaat, namelijk de eerste minister. Men stopt er geld in en het komt er onbruikbaar uit. Een betere intelligente geldkoffer kan men zich moeilijk indenken. Voor geldtransporten kan ze echter niet worden ingezet.

In *Trends* lees ik dat er ongeveer 30 000 intelligente geldkoffers voor de geldtransporteurs nodig zijn. IQ-SEC en AXI-TRANS, de twee gehomologeerde bedrijven die dergelijke koffers produceren, hebben een gemeenschappelijke productiecapaciteit van 1 500 koffers per maand. 13 maanden scheiden ons van 16 maart 1999, de datum waarop het gebruik van deze koffers verplicht zal zijn. Tegen die datum kunnen er dus maximum 19 500 koffers worden geproduceerd.

De streefdatum voor het invoeren van de intelligente koffer lijkt dus niet haalbaar, tenzij er inmiddels ook andere fabrikanten gehomologeerd worden of de twee voornoemde bedrijven hun productiecapaciteit kunnen opvoeren.

Ik vernam graag van de vice-eerste minister op welke manier hij de vooropgestelde datum zal trachten te respecteren.

Het demonstratief inzetten van zwaar bewapende rijkswachters voor het begeleiden van noodtransporten heeft meteen een nieuw denkspoor geopend. Waarom zou het vervoer door de lucht geen oplossing kunnen bieden? Wat in noodgevallen ten gevolge van de staking voor de overheid mogelijk was, moet mijns inziens ook voor de privé-transportbedrijven kunnen worden georganiseerd. De winsten van de banken en de financiële instellingen moeten kunnen worden aangesproken voor de veiligheid van de bankbiljetten, maar ook voor de veiligheid van de mensen.

Ik vraag me af of het niet aangewezen is de grote geldontvangers, vooral de Nationale Bank, maar ook de hoofdzetels van privé-banken, te verplichten een landingsplaats voor hefschroefvliegtuigen aan te leggen. Uiteraard zou dit heel wat aanpassingen vergen, maar deze banken trekken ook geregeld nieuwe gebouwen op en dan zouden ze verplicht kunnen worden, bijvoorbeeld op het dak, een landingsplaats aan te leggen. Ik weet dat deze overwegingen te praktisch zijn voor een vraag om uitleg, maar ze lijken mij interessant genoeg om er even bij stil te staan.

Tegelijkertijd zou men kunnen overwegen ook de grote verzen- ders van geld, zij die het geld aan de vervoerders toevertrouwen, vanaf een bepaald geldvolume eveneens te verplichten een landingsplaats aan te leggen. Opnieuw zou bij nieuwbouw bepaald kunnen worden dat de landingsplaats zich op het dak moet bevinden, eventueel zelfs op enkele meters van een kluis.

Ik wil me over de technische kanten van dit alles niet uitspreken. Ik ben op dat punt te weinig onderlegd. De acties van de rijkswacht zijn echter belangrijk, efficiënt en vooral veilig genoeg gebleken om een dergelijk systeem ook aan privé-bedrijven op te leggen. De vice-eerste minister kan terzake normen vastleggen. Geldtransporteurs zouden dan bijvoorbeeld in de toekomst niet enkel meer moeten beschikken over een wagenpark dat voldoet aan veiligheidsnormen op het vlak van bepantsering, in- en uitgang, maar ook over een aantal hefschroefvliegtuigen, zodat ze belangrijke geldvolumes ook door de lucht kunnen vervoeren. Het zal duidelijk zijn dat ik bij grotere geldvolumes niet denk aan het pensioen van Karel Dillen, maar aan belangrijkere mensen.

Op die manier zou het risico tijdens de transporten nagenoeg helemaal wegvallen, zoals nu door de acties van de rijkswacht is aangetoond. Ook de hinder van geldtransporten voor andere weggebruikers zou wegvallen. Ik word daar zelf op de autoweg van Antwerpen naar Brussel geregeld mee geconfronteerd. Ik denk zelfs dat de op het ogenblik verdedigbare vraag naar de derde man zou wegvallen, omdat een piloot ten hoogste één begeleider nodig heeft. Veel overwegingen dus, die zeker het bestuderen waard zijn.

Ik heb dan ook voor de vice-eerste minister de volgende concrete vragen. Heeft de vice-eerste minister wel de mogelijkheid om de haalbaarheid van deze denksporen na te gaan en erover met banken en geldtransporteurs te overleggen? Enkele weken geleden ging het in een mondelinge vraag over het winstbejag van bepaalde bedrijven. Mensen en mensenlevens zijn veel en veel belangrijker dan biljetten. We moeten dus een mogelijkheid zoeken om gangsters de kans te ontnemen mens voor geld te slachtofferen. Is het mogelijk alle intelligente koffers tegen de streefdatum werkelijk te leveren en in gebruik te nemen? Kan het vervoer door de lucht ook aan privé-firma's worden opgelegd? Hoe is de situatie vandaag? Kan de vice-eerste minister bemiddelen en wanneer zullen de grote risico's die vandaag ontstaan door het opslaan van belangrijke geldsommen, worden uitgesloten?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, nu er wat meer tijd voor deze vraag kan worden uitgetrokken, wil ik daarvan gebruik maken om in de eerste plaats in te gaan op de opmerkingen van mevrouw Leduc.

Laat mij beginnen met uit te leggen hoe een operationeel bericht wordt verspreid. Dit verloopt via een radiofonisch systeem, broadcastsysteem genoemd, waardoor alle rijkswachtploegen op het terrein worden verwittigd, in de beide landsgedeelten, telkens in de eigen taal. Dit systeem wordt gebruikt voor politiealarm, maar ook voor belangrijke operationele berichten. Het is wat verouderd en zal in de toekomst worden vervangen door het Astridproject, waarvoor in een investering van 8 à 9 miljard is voorzien. Een principiële beslissing hiertoe werd reeds genomen en weldra wordt ook een wetsontwerp ingediend om dit mogelijk te maken. De bestelling wordt over enkele weken afgewerkt.

Ondertussen behelpen we ons met het huidige systeem. Via dit radiocommunicatienet worden de plaatselijke rijkswachteenheden verwittigd, die op hun beurt de politiediensten op de hoogte brengen via een provinciaal of lokaal radionetwerk. Er bestaat op het ogenblik geen nationaal communicatienet voor centrale versturing van berichten naar de politie-eenheden. Met het Astridproject zal dit wel kunnen. Op het ogenblik wordt er inderdaad, zoals mevrouw Leduc aanhaalt, gebakkeleid over de frequenties. Er zijn er immers te weinig. Dit zal een probleem blijven zolang we niet met het Astridproject kunnen werken.

Bij de overval in Waremme werd deze werkwijze eveneens toegepast. Vanuit Brussel werd een bericht verstuurd naar de plaatselijke rijkswachteenheden in Vlaanderen en Wallonië, telkens in de eigen taal. Het eerste bericht vertrok om 7 uur, precies een kwartier na het ogenblik van de overval. Die tussentijd is verklaarbaar, want men wacht steeds op een officiële bevestiging vooraleer een bericht wordt doorgestuurd. De rijkswachteenheden kregen daarbij de opdracht onmiddellijk de bereikbare gemeentelijke politiediensten op de hoogte te brengen van de

feiten. Ik zeg «bereikbare», omdat deze diensten niet permanent open zijn en omdat een persoon die informatie wil verstrekken moet weten tot wie zich te wenden.

Onmiddellijk na het versturen van het bericht zijn verschillende ploegen van de provinciale verkeersseenheid van Luik en van het rijkswachtdistrict Hoei uitgerukt. Ze hebben de eerste vaststellingen gedaan en hebben ter plaatse gepatrouilleerd. Geleidelijk aan is versterking aangerukt. Om 7.30 uur is ook een helikopter ingezet en om 7.38 uur wordt via het broadcastsysteem de overval nogmaals gemeld en worden er nieuwe inlichtingen verspreid. Om 7.55 uur wordt het vluchtvoertuig teruggevonden. Opnieuw wordt dat via het broadcastsysteem gemeld. Het parket van Luik stapte dan ter plaatse af, waarop het onderzoek overgaat in handen van de gerechtelijke politie. De rijkswacht is dan niet langer bevoegd.

Een eerste ernstig probleem ontstaat om 8.08 uur, wanneer de centrale beheerder van het broadcastsysteem in Brussel een technisch mankement vaststelt, waardoor het rijkswachtdistrict Genk geen communicatie ontvangt. Heers ligt precies in dat district. Ik benadruk dat het bericht in heel Vlaanderen werd verspreid en zowel naar Ieper als naar Genk werd gestuurd, maar dat het niet in Genk is gearriveerd, louter door een technisch mankement in de verouderde apparatuur. Met andere woorden de twee mobiele ploegen van het district Genk, waarvan één zich in Heers bevindt, waren niet op de hoogte van de overval. Ze konden dus ook geen contact leggen met de betrokken gemeentepolitie.

Om 8.12 uur wordt de rijkswachtbrigade van Heers, maar ook de gemeentelijke polities van Limburg via het provinciaal radionet verwittigd. Het had geen zin om nog naar het politiebureau van Heers te bellen, want dat opent pas om 8.30 uur, zoals ook burgemeester Kindermans heeft bevestigd die eveneens heeft gezegd dat de rijkswacht van Heers het bericht van de overval pas om 8.12 uur heeft ontvangen. Het telefonisch contacteren van de gemeentepolitie van Heers was vóór 8.30 uur zinloos aangezien de opdracht teruggeschakeld zou worden naar de rijkswacht van Heers.

Dat de rijkswachtbrigade van Heers pas om 8.12 uur wordt verwittigd heeft dus niets te maken met een organisatorisch probleem, wel met een technisch mankement. Het hoofdp probleem was dat de radiocommunicatie tussen Brussel en Genk uitviel en de plaatselijke mobiele ploegen dus veel later dan voorzien, om 8.12 uur, over de overval werden bericht. Overigens mogen we er zeker van zijn dat dit verouderde en dure systeem nog zal uitvallen. In afwachting van het Astridproject worden nog alleen kleine herstellingen gedaan, maar die volstaan niet om een performant systeem te waarborgen.

Toen de plaatselijke brigades om 8.12 uur werden verwittigd, was het vluchtvoertuig al teruggevonden. Natuurlijk was toen een andere operationele inzet nuttig geweest. Door een technisch mankement was de inzet niet helemaal adequaat.

Ik heb geen weet van een embargo of wat dan ook vanwege de rijkswacht. De rijkswacht heeft wel aan verschillende vraagstellers geantwoord dat ze geen inlichtingen kon verstrekken aan personen die niet bij het gerechtelijk onderzoek waren betrokken en gezegd dat alle vragen aan het parket van Luik moesten worden gericht.

Er werd mij ook gevraagd of er rijkswachters bij de overval waren betrokken en in hoeverre er sprake was van terreur. Ik heb geen inzage in het gerechtelijk onderzoek. De analyse wijst evenwel niet in die richting.

Sommigen vinden het raar dat de geldkoeriers werden neergeschoten, maar dat de overvallers het geld niet meenamen. Omdat het alarmsysteem werkte konden de overvallers niet in de wagen. Ze hadden hem moeten laten ontploffen om hem te openen.

De overvallers zijn slechts met een geringe buit aan de haal gegaan, namelijk het deel dat bedoeld was voor de eerste stopplaats en dat reeds uit de beveiligde ruimte was weggehaald. Normaal mag dat niet, maar dat is nu niet ter zake. De rest van het geld bevond zich nog in de beveiligde ruimte en om die te openen zijn er twee handelingen nodig, die door de dood van de twee personen vooraan niet meer mogelijk waren. Om zich van dat geld meester te maken, moesten de gangsters, die springstof bij zich hadden, de wagen oplazen. Volgens de derde man hebben ze

enige tijd overlegd of ze dat zouden doen, maar zagen ze er uiteindelijk vanaf. Ze vreesden dat dit te lang zou duren — iemand kon inmiddels ook de rijkswacht hebben verwittigd — en dat ze niet meer tijd zouden kunnen wegluchten.

Hun manier van optreden en nog een aantal andere aanwijzingen maken het voor ons vrij duidelijk dat we hier niet te maken hebben met een terreurorganisatie. Alles wijst in de richting van een actie van het groot banditisme. Blijkbaar hadden ze geen weet van de bijkomende beveiliging. Twee personen neerschieten en geen buit meenemen doet natuurlijk bij velen vragen rijzen.

Dan kom ik tot de vraag met betrekking tot het inzetten van helicopters bij geldtransporten. Men moet goed het onderscheid maken tussen een verrassingsoperatie en een reguliere operatie. We gingen ervan uit dat het wegbrengen van het geld per helicopter een goede oplossing was omdat dit zo snel kon gebeuren. Er is al gevraagd of deze manier van werken niet structureel kan worden georganiseerd. Misschien verandert men ooit wel eens van gedachten, maar voorlopig is er daar nog geen sprake van en wel omwille van een aantal problemen.

Het eerste probleem is dat deze operaties maar mogelijk zijn voor zeer grote warenhuizen en ik leg hier de nadruk op «grote». De tweede operatie die op zaterdag doorging was al niet meer zo veilig als de eerste op een vrijdag, omdat er te veel mensen aanwezig waren, wat een bijkomend risico is. De helicopters kunnen ook niet om het even waar landen. Er moet een landingsplatform zijn en er moeten bijkomende beveiligingsmaatregelen worden genomen, want anders is dat een ideale plaats voor een overval. Als de gangsters een dergelijke overval minutieus kunnen voorbereiden, kan ook een helicopter niet helemaal worden beveiligd. Bij een verrassingsactie kunnen de gangsters zich niet voorbereiden. Deze manier van werken kost veel geld en er zijn maar weinig gespecialiseerde firma's die een dergelijke service kunnen leveren. Volgens ons is dit dus geen ideale oplossing.

Ik kan niet in de toekomst kijken, maar door de maatregelen die thans worden gevraagd, onder meer drie personen om te begeleiden en de intelligente koffer, zullen de firma's wel enkele jaren zoet zijn. Ze zullen zich trouwens geen bijkomende zware investeringen kunnen veroorloven. Dat maakt ook dat andere, misschien ook wel interessante denksporen, niet onmiddellijk zullen worden uitgediept en ik kan dat goed begrijpen.

De bewakingssector bevindt zich door de huidige staking in een comateuze toestand. Wanneer hij daaruit zal ontwaken zal men vaststellen dat niets meer is zoals voordien, voor zover hij nog leefbaar is. Er breekt een nieuw tijdperk aan. Ik ben zelf er niet van overtuigd dat de sector nog een toekomst heeft. Mede door de recente gebeurtenissen wordt de zoektocht naar alternatieven, zoals elektronisch bankieren en andere beveiligingssysteem opgedreven. Door deze vernieuwingen kan het aantal ritten drastisch worden verminderd, tot ongeveer een vierde van het huidige aantal. Het is mogelijk dat de banken er in die omstandigheden voor opteren om de geldtransporten zelf te verzorgen met de risico's van dien.

Het is maar de vraag of de sector op deze veranderingen kan inspelen. Dit baart mij zorgen, hoewel de evolutie ook een positieve kant heeft. Hoe minder geld er wordt verhandeld, hoe veiliger het is. We merken dat steeds meer instellingen, zoals verschillende banken en De Post, hun eigen veiligheidssysteem op poten zetten. Men zal steeds minder een beroep doen op privébedrijven. Niet alleen de derde en de tweede man, maar zelfs de eerste man zal misschien overbodig worden, gewoon omdat er geen beroep meer wordt gedaan op waardentransportbedrijven.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, bij de eerste helicopteractie hebben heel wat mensen zich geërgerd aan de paracommandostijl waarmee de rijkswachters, getooid in bivakmutsen, opraden. Waarom waren deze rijkswachters zo gekleed?

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ook ik had deze reactie. Het probleem was echter dat er niet genoeg personen uit de algemene reserve beschikbaar waren. Daarom heeft men een beroep moeten doen op mensen van de SIE, de Speciale Interventie-Eenheid. Deze mensen worden ook bij undercoveroperaties, zoals drugsoperaties, ingezet en mogen derhalve niet worden herkend. Bij de tweede actie hebben we een beroep gedaan op personen van de algemene reserve van de rijkswacht van wie de identiteit gekend mag zijn. De rijkswacht had hierover misschien beter onmiddellijk duidelijkheid verschaft, maar achtte dat niet echt wenselijk.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het is duidelijk dat de grensgebieden, zoals Borgworm, zeer kwetsbaar zijn. Ook de postenwissels zijn zeer kwetsbaar. Soms staat een transport vertrekkenklaar, terwijl een ander transport nog niet is aangekomen. Dit is ideaal voor een overval.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, op het bewuste ogenblik was er geen sprake van een vacuüm. Er waren verschillende patrouilles in de onmiddellijke omgeving. Op de autoweg Brussel-Luik waren er twee patrouilles van de provinciale verkeersbeheerders aanwezig. De politiediensten waren drie minuten na de melding op de plaats van de overval. Hoewel dit relatief vlug is, is het zelfs op dat ogenblik te laat om in te grijpen. Het vluchtvoertuig werd twintig minuten na de overval reeds gevonden.

We stellen vast dat overvallen meestal rond een bepaald tijdstip plaatsvinden. Zo tracht men verkeersopstoppingen te vermijden of streeft men er juist naar in een opstopping toe te slaan. Bovendien wil ik erop wijzen dat sommige misdadige groepen inlichtingen inwinnen over de tijdstippen waarop een ploegenwissel is gepland. Met die gegevens moet men dus zeer discreet te werk gaan. Dit is helaas niet altijd het geval. Zo heeft men kunnen vaststellen dat ook de Bende van Nijvel toesloeg bij het wisselen van de ploegen.

In dit concrete geval is deze theorie wellicht niet van toepassing omdat de ploegenwissel niet noodzakelijk om zeven uur plaatsvindt, zeker niet bij de rijkswachtploegen in de betrokken zone.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer het antwoord van de vice-eerste minister, maar ik weet niet of de sector van de waardetransporten het zal appreciëren dat de werkgelegenheid wordt bedreigd.

Het is uiteraard evident dat het systeem van elektronische betaling onloochenbare voordelen biedt en het volume te transporteren geld gevoelig doet afnemen.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag met betrekking tot het aantal geldkoffers dat in omloop moet worden gebracht. Op basis van een aantal persartikelen, onder meer in *Trends*, heb ik een summier berekening gemaakt. Zelfs bij een vermindering van het geldvolume zullen de twee fabrikanten die over een homologie beschikken er wellicht niet in slagen het noodzakelijke aantal koffers te produceren. Heeft de vice-eerste minister hiervoor reeds een oplossing bedacht?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, men mag mijn antwoord niet verkeerd interpreteren. Het is niet mijn bedoeling de werkgelegenheid in deze sector op de helling te zetten, maar men kan niet blind blijven voor de aan de gang zijnde evolutie.

Als gevolg van een eerste staking werd vorig jaar een derde van de ritten afgeschaft. Dit is een enorm groot aantal. Het toenemende gebruik van elektronisch geld, dat wordt gestimuleerd door de afschaffing van de kosten, doet de druk op de sector nog toenemen. Bovendien propageren de grootdistributiebedrijven zelf het gebruik van elektronische betaalmiddelen.

Tot op heden is het niet mogelijk een ernstig gesprek te voeren over het aantal geldkoffers. In de eerste plaats moet er een sociaal akkoord tot stand komen. Zowel de banken als de transporteurs zijn bereid dit nieuwe systeem in te voeren wanneer ze kunnen instemmen met de voorwaarden. We kunnen geen planning voorleggen zolang we onze klanten niet op de hoogte kunnen brengen van de kosten. Omdat de definitieve voorwaarden nog niet vastliggen kan momenteel geen enkel betrouwbaar contract worden afgesloten. Zodra er een akkoord is bereikt, zal er overleg plaatsvinden met de distributiesector, de banken en de transporteurs ten einde de timing te bepalen. Voorts moet er een oplossing worden gevonden voor de transporten die in een overgangsfase nog zonder een intelligente box zullen plaatsvinden. Als ze maar één vijfde van het totaal uitmaken kunnen voor de bescherming ervan een aantal overgangsmaatregelen worden genomen.

Tot twee maanden geleden leek de intelligente box voor veel bedrijven nog onhaalbaar. Eens de sector besloten heeft hem te gebruiken, kan een planning worden opgemaakt, kunnen de

transporten zonder intelligente box, die dan nog gevaarlijker worden, beter worden begeleid en kunnen ook de banken worden gestimuleerd om sneller te gaan. Zolang de voorwaarden nog niet vaststaan, kan ik echter de druk niet opdrijven.

Het eerste transport met de intelligente box is gepland voor 1 maart.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, onze agenda voor vanochtend is afgewerkt.

Notre ordre du jour de ce matin est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw vanmiddag om 15 uur.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 11.20 uur.)

(La séance est levée à 11 h 20.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENTE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 15.
De vergadering wordt geopend om 15.15 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Bourgeois, Desmedt, Devolder, Hostekint, en mission à l'étranger; Destexhe et Vautmans, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Bourgeois, Desmedt, Devolder, Hostekint, met opdracht in het buitenland; Destexhe en Vautmans, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De voorzitter. — Bij boodschappen van 29 januari 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 29 januari 1998 werden aangenomen:

Artikel 77

1° Wetsontwerp houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Artikel 78

1° Wetsontwerp houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 30 januari 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 16 februari 1998.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de organieke wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 30 januari 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 16 februari 1998.

Kennisgeving

1° Wetsontwerp tot aanvulling van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de benoeming van toegevoegde rechters.

Par messages du 29 janvier 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 29 janvier 1998:

Article 77

1° Projet de loi portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Affaires sociales.

Article 78

1° Projet de loi portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs.

— Le projet de loi a été reçu le 30 janvier 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 16 février 1998.

2° Projet de loi visant à modifier la loi du 29 octobre 1846 organique de la Cour des comptes.

— Le projet de loi a été reçu le 30 janvier 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 16 février 1998.

Notification

1° Projet de loi complétant le Code judiciaire en ce qui concerne la nomination de juges de complément.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 102 en 103 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, ingesteld door M. Berg en S. Barreca (rolnummers 1135 en 1263, samengevoegde zaken);

2. het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing van de artikelen 24/26, § 3, tweede lid, en 24/34, § 2, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht, zoals respectievelijk ingevoegd en vervangen bij de artikelen 2 en 3 van de wet van 16 juli 1997 tot wijziging van voormelde wet, ingesteld door de Syndicale Federatie van de Belgische Rijkswacht en anderen (rolnummer 1261);

3. het beroep tot vernietiging van het artikel 5, § 2, 2°, van het decreet van het Waalse Gewest van 5 juni 1997 betreffende de rustoorden, de service-flats en de dagcentra voor bejaarden en houdende oprichting van de «Conseil wallon du troisième âge» (Waalse Raad voor de derde leeftijd) (rolnummer 1266);

4. de vordering tot schorsing van artikel 10, 1°, van de wet van 12 december 1997 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, en van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, in zoverre het de artikelen 20, § 1, eerste lid (gedeeltelijk) en tweede lid, van het koninklijk besluit van 24 juli 1997 tot instelling van de vrijwillige arbeidsregeling van de vierdagenweek en de regeling van halftijdse vervroegde uitstap voor sommige militairen en tot wijziging van het statuut van de militairen met het oog op de instelling van de tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking, met toepassing van artikel 3, § 1, 1°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, bevestigt, ingesteld door H. Eelen en anderen (rolnummer 1272).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. les recours en annulation partielle des articles 102 et 103 de l'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale du 5 juin 1997 relative aux permis d'environnement, introduits par M. Berg et S. Barreca (numéros du rôle 1135 et 1263, affaires jointes);

2. le recours en annulation et la demande de suspension des articles 24/26, § 3, alinéa 2, et 24/34, § 2, de la loi du 27 décembre 1973 relative au statut du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie tels qu'ils ont été respectivement inséré et remplacé par les articles 2 et 3 de la loi du 16 juillet 1997 portant modification de la loi précitée, introduite par la Fédération syndicale de la gendarmerie belge et autres (numéro du rôle 1261);

3. le recours en annulation de l'article 5, § 2, 2°, du décret de la Région wallonne du 5 juin 1997 relatif aux maisons de repos, résidences-services et aux centres d'accueil de jour pour personnes âgées et portant création du Conseil wallon du troisième âge, introduit par le Conseil des ministres (numéro du rôle 1266);

4. la demande de suspension de l'article 10, 1°, de la loi du 12 décembre 1997 portant confirmation des arrêtés royaux pris en application de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, et de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, en tant qu'il confirme les articles 20, § 1er, alinéa 1er (partiellement) et alinéa 2, de l'arrêté royal du 24 juillet 1997 instaurant le régime volontaire de travail de la semaine de quatre jours et le régime du départ anticipé à

mi-temps pour certains militaires et modifiant le statut des militaires en vue d'instaurer le retrait temporaire d'emploi par interruption de carrière, en application de l'article 3, § 1er, 1°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, introduite par H. Eelen et autres (numéro du rôle 1272).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de prejudiciële vragen over de artikelen 63, 64, tweede lid, 182 en 479 tot 503, van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Beroep te Luik (rolnummer 1244);

2. de prejudiciële vraag over het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, gesteld door de Correctionele Rechtbank te Charleroi (rolnummer 1267).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. les questions préjudicielles relatives aux articles 63, 64, alinéa 2, 182 et 479 à 503, du Code d'instruction criminelle, posées par la Cour d'appel de Liège (numéro du rôle 1244);

2. la question préjudicielle relative à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction à certains condamnés et aux faillits d'exercer certaines fonctions, profession ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, posée par le Tribunal correctionnel de Charleroi (numéro du rôle 1267).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De voorzitter. — Bij brief van 2 februari 1998 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) een resolutie over het Witboek van de Commissie «Een strategie om de spoorwegen in de Gemeenschap weer vitaal te maken» en de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's over Trans-Europese goederensnelspoortrajecten;

b) een resolutie over de mededeling van de Commissie over de gevolgen van de invoering van de euro voor de kapitaalmarkten;

c) een resolutie over het werkdokument van de Commissie over de externe aspecten van de Economische en Monetaire Unie;

d) een resolutie over de euro en de consument;

e) een resolutie over de UEFA en de Coca Cola-Cup;

f) een resolutie over de mededeling van de Commissie «Europa en de VS houden hun blik op de toekomst gericht»;

g) een resolutie over bedrijfsverplaatsingen naar en rechtstreekse buitenlandse investeringen in derde landen;

h) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de sluiting van Protocol I bij de Overeenkomst inzake de visserij tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Letland tot vaststelling van de voorwaarden inzake gemengde vennootschappen als bedoeld in de overeenkomst,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 12 tot en met 16 januari 1998.

Par lettre du 2 février 1998, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

a) une résolution sur le Livre blanc de la Commission intitulé « Une stratégie pour revitaliser les chemins de fer communautaires » et la communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social et au Comité des régions intitulée « Freeways de fret ferroviaire transeuropéens »;

b) une résolution sur la communication de la Commission intitulée « L'impact de l'introduction de l'euro sur les marchés des capitaux »;

c) une résolution sur le document de travail des services de la Commission sur les aspects externes de l'Union économique et monétaire;

d) une résolution sur l'euro et le consommateur;

e) une résolution sur l'U.E.F.A. et la Coupe Coca-Cola;

f) une résolution sur la Communication de la Commission : « L'Europe et les États-Unis d'Amérique : clés pour le progrès »;

g) une résolution sur les délocalisations et les investissements directs étrangers dans les pays tiers;

h) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de règlement du Conseil relatif à la conclusion du Protocole I de l'Accord concernant les relations en matière de pêche entre la Communauté européenne et la République de Lettonie, qui fixe les conditions applicables aux sociétés mixtes prévues par ce dernier,

adoptées au cours de la période de session du 12 au 16 janvier 1998.

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.

Beleidsnota — Note de politique générale

De voorzitter. — Bij brief van 28 januari 1998 zendt de eerste minister aan de Senaat een beleidsnota over betreffende de Belgische deelname aan vredesoperaties.

Deze nota zal worden rondgedeeld onder het nr. 1-859/1.

Par lettre du 28 janvier 1998, le Premier ministre transmet au Sénat une note de politique générale sur la participation belge aux opérations de maintien de la paix.

Cette note sera distribuée sous le n° 1-859/1.

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

COMPOSITION DE COMMISSIONS

De voorzitter. — Bij de Senaat is een voorstel ingediend om in de Parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België de heer Foret als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Hatry.

Le Sénat est saisi d'une demande tendant à remplacer M. Foret par M. Hatry comme membre suppléant au sein de la Commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition ?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

EVOCATIES — ÉVOCATIONS

De voorzitter. — De Senaat heeft bij boodschappen van 29 januari 1998 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van volgende wetsontwerpen :

1° Wetsontwerp tot integratie van de Dienst Enquêtes van het Hoog Comité van Toezicht in de gerechtelijke politie bij de parketten.

— Het wetsontwerp werd overgezonden naar de commissie voor de Justitie.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Sociale Aangelegenheden.

Par messages du 29 janvier 1998, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation des projets de loi suivants :

1° Projet de loi d'intégration du Service d'enquêtes du Comité supérieur de contrôle à la police judiciaire près les parquets.

— Le projet de loi est envoyé à la commission de la Justice.

2° Projet de loi modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques et l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

— Le projet de loi est envoyé aux commissions réunies de la Justice et des Affaires sociales.

NON-EVOCATIES — NON-ÉVOCATIONS

De voorzitter. — Bij boodschappen van 3 februari 1998 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoeerde wetsontwerpen :

1° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht en van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het operationeel korps.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers ten einde de advocaat van de geïnterneerde het recht toe te kennen beroep in te stellen tegen de beslissing van de commissie tot bescherming van de maatschappij die een verzoek om invrijheidstelling afwijst.

Par messages du 3 février 1998, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent :

1° Projet de loi portant modification de la loi du 27 décembre 1973 relative au statut du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie et de la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie.

2° Projet de loi modifiant la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude en vue de conférer à l'avocat de l'interné un droit d'appel contre les décisions de la commission de défense sociale rejetant une demande de mise en liberté.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

VERZOEKSCRIFTEN — PÉTITIONS

De voorzitter. — Bij verzoekschrift uit Hasselt zendt de gouverneur van Limburg aan de Senaat een motie over inzake de depolitiserings van de magistratuur en de hervorming van de rechterlijke organisatie, aangenomen door de provincieraad van Limburg op 21 januari 1998.

Par pétition établie à Hasselt, le gouverneur du Limbourg transmet au Sénat une motion relative à la dépolitisation de la magistrature et la réforme de l'organisation judiciaire, adoptée par le conseil provincial du Limbourg le 21 janvier 1998.

— Neergelegd ter griffie.
Dépôt au greffe.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — De volgende voorstellen werden ingediend:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 81

1° Wetsvoorstel om de anonieme betaling van successierechten mogelijk te maken (van de heer Hatry).

2° Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers ten einde een aantal nieuwe onverenigbaarheden en ontzeggingen alsook nieuwe verplichtingen inzake de indiening van een lijst van mandaten, ambten en beroepen vast te stellen (van de heren Boutmans en Daras).

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie over Algerije (van de heer De Decker c.s.).

Les propositions ci-après ont été déposées:

A. Proposition de loi

Article 81

1° Proposition de loi permettant le paiement anonyme de droits de succession (de M. Hatry).

2° Proposition de loi modifiant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives en vue d'établir de nouvelles incompatibilités et interdictions, ainsi que de nouvelles obligations en matière de dépôt de liste de mandats, fonctions et professions (de MM. Boutmans et Daras).

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution sur l'Algérie (de M. De Decker et consorts).

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

La liste des propositions à prendre en considération, a été distribuée, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les envoyer.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et envoyées aux commissions indiquées par le bureau.

De lijst van de in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verzenden, is rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die voor het einde van de vergadering te doen kennen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

QUESTION ORALE DE MME WILLAME-BOONEN AU PREMIER MINISTRE SUR «LA CIRCULAIRE QUE LE MINISTRE MARTENS COMPTE ADRESSER AUX C.P.A.S. DE LA PÉRIPHÉRIE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW WILLAME-BOONEN AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE OMZENDBRIEF DIE MINISTER MARTENS VAN PLAN IS TE STUREN AAN DE OCMW'S VAN DE BRUSSELSE RANDGEMEENTEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Willame au Premier ministre.

La parole est à Mme Willame.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le président, le 15 janvier, j'avais adressé au Premier ministre une demande d'explications concernant la circulaire du ministre Peeters adressée aux communes à facilités.

Après m'avoir donné un cours de droit constitutionnel, monsieur le Premier ministre, comme vous l'avez fait à la Chambre, vous m'aviez dit et je reprends ici vos propres termes tels qu'ils ont été lus en séance par le ministre Van Rompuy: «Le gouvernement fédéral maintient la jurisprudence telle que déterminée par la Commission permanente du contrôle linguistique.»

Vous admettiez donc que l'interprétation donnée par le ministre Peeters était contraire aux lois linguistiques.

Hier, le Comité de concertation s'est réuni et a refusé de considérer que le conflit qui lui était soumis était un conflit de compétences. Je le regrette vivement, et ce d'autant que la situation devient plus grave.

Le ministre Martens annonce en effet une circulaire identique qui sera adressée à tous les C.P.A.S. de la périphérie. Cette circulaire vise à imposer aux francophones de la périphérie qui ont besoin de l'aide du C.P.A.S. de réitérer chaque fois leur demande en français. Les plus démunis, ceux pour qui la vie quotidienne est déjà très difficile, devront ainsi multiplier les formalités administratives afin d'obtenir le droit fondamental à l'aide sociale qui est garanti par la Constitution. Le seuil de l'intolérable n'est-il pas atteint?

Monsieur le Premier ministre, vous êtes le garant de la loyauté fédérale, que comptez-vous faire? Allez-vous attendre que le Comité de concertation soit saisi et constate l'absence de consensus en son sein?

M. le président. — La parole est au Premier ministre.

M. Dehaene, Premier ministre. — Monsieur le président, en ce qui concerne le fond de ce problème, je me référerai à la réponse que j'ai donnée précédemment à Mme Willame ainsi qu'à M. Happort. Je m'étonne un peu de la remarque de

Mme Willame quant au refus du Comité de concertation de constater un conflit de compétences. Si tel était le cas, le Comité de concertation aurait terminé ses travaux immédiatement.

Nous avons constaté que la Communauté française avait introduit un recours en conflit d'intérêt et que, dès lors, la circulaire en question était suspendue. Nous avons alors effectivement eu une discussion sur le fait de savoir s'il s'agissait, oui ou non, d'un conflit de compétences.

Le gouvernement de la Communauté française et le gouvernement de la Région wallonne ont ensuite eu recours à l'article 32, paragraphe 6, de la loi ordinaire des réformes institutionnelles qui permet de demander l'avis de la section de législation du Conseil d'État afin de savoir si le conflit soumis au Comité de concertation est ou non un conflit de compétences. Ils soumettront donc cette question au Conseil d'État qui, en vertu de la loi, devrait répondre dans les huit jours. Dès que nous aurons reçu la réponse du Conseil d'État, la procédure sera reprise.

En conclusion, c'est donc la procédure normale qui a été suivie au Comité de concertation.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER OLIVIER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE AFSCHAFFING VAN DE BTW-VRIJSTELLING VOOR UITVOERENDE ARTIESTEN»

QUESTION ORALE DE M. OLIVIER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA SUPPRESSION DE L'EXONÉRATION DE T.V.A. POUR LES ARTISTES INTERPRÊTES OU EXÉCUTANTS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Olivier aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

Het woord is aan de heer Olivier.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de voorzitter, vanaf 1 april vervalt de BTW-vrijstelling voor uitvoerende kunstenaars. Vanaf die datum zijn zangers, artiesten, muzikanten, verplicht een BTW-nummer aan te vragen en 21 % BTW aan te rekenen. Enkel de uitvoerende artiest, fysiek persoon, die solo optreedt en artiesten die kunnen bewijzen niet professioneel actief te zijn, ontsnappen aan deze maatregel. Het bekendmaken van deze maatregel in de *Financieel Economische Tijd* heeft tot heel wat ongenoegen en onrust in de culturele sector geleid.

Ik had graag van de vice-eerste minister vernomen welke motieven aan deze maatregel ten grondslag liggen.

Werd er terzake overleg gepleegd met de representatieve verenigingen uit de culturele sector en met de gemeenschappen die uiteindelijk bevoegd zijn voor culturele aangelegenheden?

Moet de eventuele afschaffing van de BTW-vrijstelling niet worden gekoppeld aan de uitwerking van een degelijk sociaal statuut voor de uitvoerende kunstenaar? Een aantal volksvertegenwoordigers hebben terzake reeds een wetgevend initiatief genomen.

Vreest de vice-eerste minister geen verschraling van het culturele landschap en voor een toename van het zwartwerk?

Zal het BTW-tarief niet worden verrekend in de toegangsprijs zodat de participatie aan bepaalde evenementen nog zal afnemen? Op het ogenblik zijn de meeste culturele centra immers niet BTW-plichtig.

Is de vice-eerste minister zich bewust van de weerslag die de maatregel zal hebben op reeds afgesloten contracten en op de financiële rentabiliteit van reeds geplande culturele manifestaties?

Indien er dan toch wordt beslist tot het invoeren van een BTW-tarief, waarom wordt er dan niet geopteerd voor het tarief van 6 % in plaats van 21 %?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, er is inderdaad ongerustheid ontstaan bij de uitvoerende artiesten naar aanleiding van de publicatie van de administratieve omzendbrief nr. 13 van 19 december 1997, die de draagwijdte toelicht van de vrijstelling bepaald in artikel 44, § 2, 8°, van het BTW-Wetboek.

Ten onrechte wordt verondersteld dat de terzake geldende BTW-wetgeving werd gewijzigd. Dit is niet het geval. De vrijstelling beoogd in artikel 44, § 2, 8°, van het BTW-Wetboek blijft immers onverkort van toepassing op uitvoerende artiesten die niet handelen via een vennootschap of een vereniging, maar handelen als fysiek persoon. Alleen een vroegere administratieve beslissing in verband met de vrijstellingsbepaling werd ingetrokken.

Volgens deze administratieve beslissing heeft de BTW-administratie sinds 1988 bij wijze van toegeving aanvaard dat de vennootschappen of verenigingen van uitvoerende artiesten eveneens als uitvoerend artiest in de zin van artikel 44, § 2, 8°, van het BTW-Wetboek worden beschouwd.

De door deze vennootschappen of verenigingen aangerekende vergoedingen voor bedoelde prestaties waren derhalve vrijgesteld van BTW. De administratie heeft vastgesteld dat sommige uitvoerende artiesten die optreden via een vennootschap of vereniging gebruik maakten van deze tolerantie en andere niet. Het gebeurde ook dat alleen BTW werd aangerekend indien de medecontractant belastingplichtig was met recht op aftrek en de aangerekende BTW dus van zijn belastingen kon aftrekken. Deze tolerantie kon niet in rechte worden afgedwongen en werd zeer willekeurig toegepast. Bovendien dienen de BTW-vrijstellingen volgens een vaste Europese rechtspraak te worden toegepast. In die omstandigheden kan de tolerantie van de administratie dan ook niet langer behouden blijven.

Om de betrokkenen voldoende tijd te laten om zich te informeren over hun BTW-statuut en eventueel alles tijdig in orde te maken, wordt de administratieve beslissing pas vanaf 1 april 1998 ingetrokken. Bovendien wordt aanvaard dat de nieuwe regeling slechts geldt voor contracten die gesloten worden vanaf 1 april 1998. Contracten die voordien gesloten zijn, vallen nog steeds onder de oude regeling.

Bovendien vestig ik de aandacht erop dat verenigingen en groeperingen met of zonder rechtspersoonlijkheid, zoals harmonieën, fanfares, andere muziekensembles, amateurgezelschappen, enzovoort, die eigen concerten of optredens organiseren of die optreden voor organisatoren van schouwspelen, stoeten en andere feestelijkheden niet BTW-belastingplichtig zijn indien de volgende voorwaarden zijn vervuld.

Ten eerste moet het optreden van de leden van de verenigingen of groeperingen geschieden in het kader van hun vrijetijdsbesteding.

Ten tweede mag de prijs die ze voor hun optreden aan de organisator vragen, slechts de vergoeding van hun kosten zijn.

Ten derde mag de gevraagde vergoeding of het toegangsgeld uitsluitend worden gebruikt voor het verwezenlijken van het doel van de vereniging of groepering.

Tot slot kunnen de verenigingen en vennootschappen van uitvoerende artiesten die volgens de nieuwe regeling BTW moeten aanrekenen, zich eventueel beroepen op de vrijstellingsregeling vastgelegd in artikel 56, § 2, van het BTW-Wetboek, indien hun jaaromzet niet hoger ligt dan 225 000 frank. Ze dienen dan geen BTW aan hun medecontractant aan te rekenen en hebben slechts een minimum aan verplichtingen.

Verder kan ik nog meedelen dat ik de Ministerraad zal voorstellen op deze prestaties een BTW-tarief van 6 % in de plaats van 21 % toe te passen, indien dit volgens de Europese regels mogelijk is. Dit wordt nu onderzocht in overleg met de bevoegde Europese diensten.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Olivier voor een repliek.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn uitvoerig antwoord dat heel wat duidelijkheid heeft gebracht en misverstanden uit de weg heeft geruimd. Positief is ook dat in overweging wordt genomen het BTW-tarief van 21 op 6 % te brengen. Ik dank de vice-eerste minister voor dit initiatief.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. BOCK AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES PRIX POUR LA FOURNITURE D'ÉLECTRICITÉ AUPRÈS DES PARTICULIERS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOCK AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE PRIJS DIE PARTICULIEREN VOOR ELEKTRICITEIT MOETEN BETALEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Bock au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications.

La parole est à M. Bock.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le président, un article paru dans *La Libre Belgique* du 4 février 1998 nous apprend que M. Van Miert, commissaire européen à la Concurrence, a déclaré au Conseil belge de la concurrence que la situation en Belgique porterait atteinte aux intérêts des consommateurs en matière de fourniture d'électricité, notamment en ce qui concerne les prix pratiqués; ceux-ci seraient en effet «parmi les plus élevés d'Europe».

Dans ce contexte, le vice-Premier ministre peut-il nous dire quels sont les prix pratiqués par les pays européens pour la fourniture d'électricité aux particuliers ?

Selon M. Van Miert, les prix payés par le consommateur belge seraient parmi les plus élevés d'Europe. Quels sont les éléments qui justifieraient cette situation ?

Enfin, M. Van Miert souhaite que le Conseil de la concurrence dispose de plus de moyens afin de pouvoir exercer ses activités en toute indépendance. Une proposition de loi, actuellement discutée au Sénat, vise à rencontrer cette problématique; le gouvernement vient de déposer des amendements et ceux-ci font l'objet d'une demande d'avis au Conseil d'État. Nous attendrons donc à cet égard de connaître la position de cette haute juridiction.

Après avoir entendu votre réponse, monsieur le vice-Premier ministre, nous pourrions poursuivre notre réflexion et examiner quelle attitude il convient d'adopter afin de rencontrer au mieux la politique de justice et d'équité qui s'impose.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, si l'on se réfère aux statistiques réalisées par Eurostat, les prix appliqués aux consommateurs types, toutes taxes comprises, dans le secteur résidentiel sont effectivement plus élevés en Belgique qu'en France, aux Pays-Bas et en Grande-Bretagne. Ils sont toutefois moins élevés qu'en Allemagne. Les écarts restent mesurés et sont surtout sensibles par rapport à la Grande-Bretagne.

En appréciant ces prix comparés, il convient de tenir compte des différences de fiscalité existant entre les États membres. Ainsi, le taux de T.V.A. est de 21 % en Belgique, 18,6 % en France, 15 % en Allemagne et 17,5 % aux Pays-Bas.

De plus, un élément particulier à notre pays doit être pris en considération, à savoir les tarifs sociaux spécifiques qui sont appliqués afin de répondre à un souci d'aider les moins favorisés. Ces tarifs couvrent 18 % de la clientèle résidentielle et permettent à ces bénéficiaires de payer des prix nettement inférieurs aux niveaux pris en considération dans cette comparaison.

Par ailleurs, le processus de formation des prix de l'électricité en Belgique est soumis à des recommandations du Comité de contrôle de l'électricité et du gaz. Ces recommandations se basent sur un consensus entre les partenaires sociaux actifs dans le secteur.

Ce système est bien entendu susceptible d'amélioration et devra être adapté en fonction des exigences nouvelles d'ouverture du marché sur le plan européen. Les règles de transparence comptable en vigueur permettent aux partenaires représentés au sein du comité de disposer de toutes les informations utiles sur la structure des prix.

M. le président. — La parole est à M. Bock pour une réplique.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le président, je souhaite poser au vice-Premier ministre deux ou trois questions que sa réponse appelle.

Le vice-Premier ministre nous dit que les prix sont fixés toutes taxes comprises et qu'il faut tenir compte des différences de fiscalité et de T.V.A. existant entre les États membres. M. le vice-Premier ministre pourrait-il nous donner un ordre de comparaison en ce qui concerne la fiscalité appliquée à nos sociétés de production d'électricité? Est-elle plus forte ou moins forte que celle d'autres pays européens? La fiscalité appliquée, chez nous, aux sociétés productrices d'électricité les déforce-t-elle? Dans l'affirmative, c'est aux autorités publiques qu'il faudra s'adresser.

Il serait intéressant de comparer la fiscalité des sociétés en Belgique selon les divers secteurs concernés.

Quant à la T.V.A., elle est du ressort de l'autorité publique et non des sociétés.

Vous nous dites, monsieur le vice-Premier ministre, que les tarifs sociaux appliqués en Belgique représentent 18 %. S'agit-il de 18 % du nombre des abonnés ou du volume des produits énergétiques délivrés.

Il s'agit là de rapports différents.

Pourriez-vous, dans la semaine ou la quinzaine, nous apporter des précisions à cet égard ?

Je terminerai en évoquant le mot de transparence que vous avez cité. Nous l'utilisons tous, mais l'appliquons-nous tous ?

Quand un bourgmestre explique la signification d'une taxe communale, c'est souvent de manière à ce qu'elle soit comprise dans le sens souhaité. Je puis comprendre que vous fassiez de même. (*Réaction du vice-Premier ministre.*)

Je n'accuse personne, je vous demande simplement, monsieur le vice-Premier ministre, de nous dire quel est le juste prix. À partir du moment où un prix est juste, tant dans le domaine de l'énergie que de l'eau ou de la politique des immondices, il est compris et admis. Dans la mesure où il est expliqué, il n'est plus discuté.

Enfin, l'énergie constitue à mes yeux une donnée essentielle. Il est évident que si, dans certains domaines, il faut privatiser au maximum, l'État doit rester le maître de la puissance publique qu'il exerce et des devoirs qui s'y attachent. Il s'agit d'une œuvre de justice.

Dans tous les secteurs qu'elle concerne, qu'il s'agisse de la production, de la consommation, des services, de la pollution et de tout ce qui nous attend demain dans notre vie, l'énergie est une donnée essentielle. Elle mérite une explication que les gens puissent comprendre et à laquelle ils puissent, si possible, souscrire.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, je remercie M. Bock d'avoir quelque peu anticipé. Je répondrai bien volontiers à ces questions nouvelles, selon la disponibilité des statistiques et dans la mesure où le travail n'est pas trop important.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN
FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE
REGIONALISERING VAN DE NATIONALE LOTERIJ»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU VICE-
PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET
DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA RÉGIONALIS-
SATION DE LA LOTERIE NATIONALE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de Nationale Loterij spendeert miljoenen aan reclame voor de trekkingen van deze week. Bij de vorige supertrekking signaleerde de woordvoerder van de «Anonieme Gokkers» nochtans dat zes kruisjes ook een leven kunnen kapotmaken. Het hulpcentrum argumenteerde dat het aantal gokverslaafden dat gezin en werk verliest, schulden opstapelt en soms in de kleine criminaliteit verzeilt, nog steeds stijgt.

Meent de vice-eerste minister niet dat de reclamecampagnes ter bevordering van het gokken moeten gepaard gaan met waarschuwingen tegen gokverslaving?

De VZW IDOP werd volledig gesubsidieerd door de Nationale Loterij. De VZW kreeg onder meer steun van een zekere Philippe Maystadt en een ons niet onbekende Frank Swaelen. Voor erkenning klopte de VZW aan bij de federale minister van Volksgezondheid die doorverwees naar de Vlaamse minister van Onderwijs. Hetzelfde ping-pongspelletje herhaalt zich bij de vraag naar de subsidies tussen de Nationale Loterij en de Vlaamse beleidsverantwoordelijken. Zou het niet veel logischer zijn, en de gesubsidieerden heel wat meer zekerheid bieden indien de Nationale Loterij minstens 60 % van de winst zou overhevelen naar de Vlaamse Gemeenschap die dan voor de genormeerde verdeling zou kunnen zorgen?

De Raad voor de Mededinging reageerde op de klacht van een krantenhandelaar die zich door de Nationale Loterij onheus bejegend voelde. De raad moet zich later nog uitspreken over de grond van de zaak, maar stipte nu reeds aan dat de Nationale Loterij niet conform de vrije mededinging handelt en misbruik maakt van zijn dominante positie.

Meent de vice-eerste minister niet dat de Nationale Loterij omwille van dit machtsmisbruik ernstig op de vingers moet worden getikt?

Is het niet aangewezen om eindelijk te overwegen de Nationale Loterij, die volgens *TLF-publications* «de minst efficiënte ter wereld is», te regionaliseren zodat de gemeenschappen de genoemde anomalieën kunnen bestrijden?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, de nationale Loterij voert, naar aanleiding van de twintigste verjaardag van de Lotto, inderdaad een speciale campagne waarbij in een uitzonderlijke prijzenpot wordt voorzien. Volgens de Nationale Loterij blijkt uit een jarenlange ondervinding dat hiermede aan de wens van een grote meerderheid van het spelerspubliek wordt tegemoetgekomen.

Volkomen in overeenstemming met haar wettelijke opdracht, die erin bestaat de loterijen via handelsmethoden aan te bieden, voert de Nationale Loterij thans een publicitaire campagne om dit speciale aanbod niet ongemerkt voorbij te laten gaan.

Ik ben er overigens niet van overtuigd dat dergelijke acties aanzetten tot gokverslaving. De Nationale Loterij ontving tot op heden en evenmin bij gelijkaardige speciale acties in het verleden, geen reacties in die zin.

Het is trouwens een algemeen erkend gegeven dat vooral de automatische spelen en de casinospelen een hoger risico van ongecontroleerd gedrag en verslaving inhouden. Deze spelen vinden immers plaats in speciale speelzalen en herbergen waar de omgeving en de omstandigheden bijdragen tot het verminderen van de remmingen. Dergelijke omstandigheden doen zich niet voor in de Lotto-valideringscentra.

De VZW IDOP heeft sedert 1984 uitsluitend van de Nationale Loterij subsidies ontvangen. Ondanks diverse pogingen van de VZW, verkreeg ze van geen enkele andere federale of communautaire overheid enige steun.

De reeds lange lijst van verenigingen die de Nationale Loterij om steun vragen, wordt elk jaar nog een stuk langer. De middelen van de Nationale Loterij zijn echter niet onuitputtelijk. De regering, die in Ministerraad het winstverdelingsplan van de Nationale Loterij vastlegt, acht het bovendien vaak aangewezen bepaalde prioriteiten te respecteren. Om die redenen worden inderdaad niet alle aanvragen tot steun gunstig beantwoord.

Zoals de heer Verreycken zelf zei, betreft de uitspraak van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging enkel een niet-ingewilligde vraag tot dringende voorlopige maatregelen. De raad zal zich later over de grond van de zaak uitspreken. De Nationale Loterij betwist echter ten stelligste de beschuldiging van de voorzitter dat ze niet conform de vrije mededinging handelt. Ze zal dan ook beroep aantekenen tegen de beschikking van de raad.

Ik wijs erop dat dit geschil niet het eerste is wat betreft het al dan niet toekennen van een on-line terminal. Diverse gerechtelijke instanties hebben tot nu toe steeds geoordeeld dat de Nationale Loterij geen enkele inbreuk ten laste kan worden gelegd. Recentelijk nog oordeelde het Hof van Beroep te Brussel dat de Nationale Loterij over een discretionaire bevoegdheid beschikt bij de keuze van haar on-line-centra en dat ze geen misbruik maakt van haar machtspositie wanneer ze een kandidaat afwijst.

De ranglijst van *TLF-publications* waarnaar de heer Verreycken verwijst, werd uitsluitend opgesteld aan de hand van de jaarbalansen van de diverse loterij-organisaties. De balansgegevens van de Nationale Loterij zijn op het eerste gezicht inderdaad niet zo goed als deze van andere loterijen. Men mag hieruit echter geen al te simplistische conclusies trekken. De nettowinst van de Nationale Loterij wordt immers ernstig beïnvloed door de monopolierente van 2,5 miljard die de instelling elk jaar moet betalen. Op de balans staat bovendien de afschrijving van de lening van 14 miljard die werd aangegaan om de eenmalige bijdrage van 15 miljard aan de staatsbegroting te financieren. Op een jaaromzet van 39 miljard in 1997 zijn dit niet te verwaarlozen elementen waardoor de balans ten onrechte een negatieve indruk wekt.

Men mag een loterij met een relatief klein afzetgebied overigens niet vergelijken met een grote loterij zoals het Engelse *Camelot*, wat het weekblad *Trends* onlangs wel heeft gedaan. Iedereen kent het bestaan van niet-samendrukbare vaste kosten die op de begroting van een kleine loterij uiteraard zwaarder doorwegen.

Om die redenen ben ik ook van mening dat een regionalisering van de Nationale Loterij een aantal grote nadelen heeft. In elk van die kleinere loterijen zouden de niet-samendrukbare vaste kosten verhoudingsgewijs veel hoger liggen, wat dan weer aanleiding zou geven tot allerlei speculaties over de inefficiëntie. Een loterij met een kleine markt kan aan de deelnemers niet zo'n aantrekkelijke prijzen aanbieden. De grootte van de te winnen prijzen is nu juist, zoals ik reeds aanstipte, een determinerende factor voor het succes van de loterij bij het publiek. Een opsplitsing in drie regionale loterijen is economisch dan ook totaal onverantwoord.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, volgens de vice-eerste minister heeft de grote meerderheid van de mensen die de producten van de Nationale Loterij kopen geen last van gokverslaving. Dit kan misschien het geval zijn wat de Lotto betreft, maar de Nationale Loterij heeft naast de Lotto nog tal van andere producten. Uit een nota van de dienst strafrechtelijk beleid blijkt dat sommige van die producten wel degelijk tot verslaving aanzetten. Er zijn in België twintigduizend erkende gokverslaafden.

In de rest van West-Europa is er een minimumleeftijd voor het kopen van loten en andere gokproducten. In België is dat niet het geval. Iedereen kan hier om het even welk gokproduct kopen, ook dat van de Nationale Loterij. Dit is een probleem en daarom werk ik aan een wetsvoorstel terzake.

De vice-eerste minister merkte op dat de winstbronnen van de Nationale Loterij niet onuitputtelijk zijn en verwees daarbij naar een publicatie in het weekblad *Trends*. *Trends* vergeleek de situatie in België echter niet alleen met die van Groot-Brittannië, zoals werd aangestipt, maar ook met de situatie in Denemarken. In Denemarken boekt een geregionaliseerde loterij meer winst dan de Nationale Loterij in België. Nochtans is Denemarken kleiner dan Vlaanderen en telt het ook minder inwoners dan onze regio. We moeten met dezelfde maten meten en Denemarken dus niet met België, maar met Vlaanderen vergelijken. De directeur van de Nationale Loterij geeft in het interview met *Trends* overigens toe dat de Belgische loterij minder efficiënt is dan buitenlandse zusterbedrijven en dat onder meer de vaste kosten nog kunnen worden gereduceerd.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Ze moeten worden gereduceerd.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Ik waardeer deze opmerking van de vice-eerste minister. Er wordt blijkbaar toch gestreefd naar een efficiënter beleid. Ik dring erop aan dat het wetsvoorstel over het vaststellen van een minimumleeftijd, nadat het is ingediend, zo vlug mogelijk wordt besproken en dat er een passend gevolg aan wordt gegeven. Sommige loterijproducten werken immers inderdaad verslavend.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE RICHTLIJN 95/46/EG: VOORBEREIDING VAN EEN WETSONTWERP TOT OMZETTING»

QUESTION ORALE DE M. GOOVAERTS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA DIRECTION 95/46/CE: PRÉPARATION D'UN PROJET DE LOI DE TRANSPOSITION»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie.

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad moet worden omgezet in het Belgisch recht. Deze richtlijn dateert van 24 oktober 1995. Ze beschermt de natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens en regelt het vrije verkeer van die gegevens. Het ministerie van Justitie bereidt sinds september 1995 het wetsontwerp tot omzetting voor.

Wanneer zal het aan het Belgisch Parlement worden voorgelegd? Uiterlijk drie jaar na de aanneming van de Europese richtlijn moet de Belgische wetgeving in overeenstemming zijn met de bepalingen ervan. Wat staat de omzetting in de weg? Over welke knelpunten moet de regering nog een beslissing nemen? Heeft de

regering reeds een beslissing genomen aangaande artikel 8, lid 2a, van de Europese richtlijn? Dat artikel biedt de mogelijkheid in een uitzondering te voorzien voor de uitdrukkelijke instemming van de privé-persoon, die betrokkene is bij een verwerking.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat de heer Goovaerts ongeduldig wordt en dat hij erop wijst dat de termijn voor omzetting in wetten en koninklijke besluiten van de Richtlijn Privacy reeds in oktober 1998 zal verstrijken. Ikzelf heb reeds in oktober 1997 gezegd dat ik vol ongeduld wacht op het advies van de Raad van State over een ontwerp dat de regering heeft voorbereid.

Het is correct dat mijn diensten reeds in het najaar van 1995 een tekst tot omzetting van de richtlijn hebben uitgewerkt. De Belgische regering besprak, als eerste land van de Europese Unie, reeds in juli 1996 een ontwerptekst. Daarvoor kregen we trouwens erkenning doordat de collega's van de Europese Unie onze teksten hebben gevraagd. We hebben ze als voorbeeld overhandigd. Helaas zijn we bij de verdere wetgevende procedure onze voorgrond ten opzichte van de andere Europese landen kwijtgespeeld.

Het advies van de commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer werd gevraagd op 16 juli 1996. Het werd uitgebracht op 13 november 1996. Na verdere bespreking en aanpassing aan het advies van de commissie werden de teksten door de Ministerraad goedgekeurd op 7 maart 1997 en voor advies voorgelegd aan de Raad van State. De hoogdringendheid werd niet ingeroepen. Het voorontwerp bevindt zich na elf maanden nog steeds bij de Raad van State. Mijn medewerkers hebben naar aanleiding van de vraag van de heer Goovaerts andermaal contact opgenomen met deze instelling. Hen werd medegedeeld dat de raad zijn bespreking van het voorontwerp heeft afgerond op maandag 2 februari 1998. Bovendien werd beloofd dat de eerste versie van het advies zo snel mogelijk aan mij zou worden bezorgd.

De opgelopen vertraging is bijgevolg niet aan mij te wijten noch aan de regering. Ik wens ook geen steen te werpen naar de Raad van State, want die is overstelpt met werk. Zodra het advies in mijn bezit is zal ik het wetsontwerp zo snel mogelijk bij het Parlement indienen.

Met dit alles voor ogen lijkt het mij weinig opportuun nu reeds een bespreking aan te vatten over bepaalde gedetailleerde aspecten van de omzetting.

Met betrekking tot het specifieke element dat de heer Goovaerts heeft aangehaald, kan ik melden dat de Belgische wetgeving, in tegenstelling tot die van andere Lid-Staten geen bepalingen bevat die een verwerking verbieden ondanks de uitdrukkelijke en vrije toestemming van de betrokkene.

Ik voeg eraan toe dat de toestemming van de betrokkene geen vrijbrief is voor willekeurige verwerkingen, aangezien cumulatief moet voldaan zijn aan de voorwaarden van artikel 6 van de richtlijn, namelijk dat de verwerking eerlijk en rechtmatig moet zijn, moet gebeuren voor welbepaalde doeleinden en dat ze toereikend en relevant, nauwkeurig en bijgewerkt moet zijn.

Ten slotte, lijkt het mij duidelijk dat een toestemming die werd afgedwongen door de betrokkene onder druk te zetten geen geldige basis kan zijn voor de verwerking van de gegevens.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts voor een repliek.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, voor het eerste deel van mijn vraag zal ik wachten op het wetsontwerp dat, zoals de minister belooft, spoedig in het Parlement zal worden ingediend.

Graag vernam ik van de minister waarom men in België niet kan vragen in een gegevensbank te worden opgenomen. Die mogelijkheid bestaat nochtans in de meese Lid-Staten van de Europese Unie. De minister verwijst in dat verband naar artikel 6 van de richtlijn, maar dat is geen afdoend argument. Men moet aanvaarden in een gegevensbestand te worden opgenomen. Ik meen trouwens dat de richtlijn eerder suggereert dat de betrokkene dit kan weigeren. We maken hierop eigenlijk een uitzondering.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn standpunt uiteengezet. Natuurlijk zijn er ook andere meningen. Daarom zal in het Parlement over dit wetsontwerp worden gedebatteerd.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. FORET AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA GRÈVE DES PRISONS EN WALLONIE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER FORET AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE STAKING IN DE GEVANGENISSEN IN WALLONIË»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Foret au ministre de la Justice.

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, une grande partie de nos établissements pénitentiaires sont, une fois encore, en ébullition. Cette nouvelle grève du personnel traduit le malaise persistant qui règne, depuis longtemps déjà, dans cette administration essentielle pour le secteur de la Justice.

Je souhaiterais que le ministre de la Justice nous donne tous apaisements en la matière et nous assure que tout est mis en œuvre pour apporter enfin des solutions satisfaisantes et durables aux problèmes chroniques et récurrents dénoncés par le personnel des prisons. Ces apaisements supposent des réponses aux questions suivantes.

Quels sont les derniers chiffres relatifs à la population carcérale et, corrélativement, ceux relatifs au nombre de gardiens de prisons ?

Où en sont actuellement les négociations avec les syndicats, avec lesquels, me semble-t-il, vous avez eu des contacts aujourd'hui ? Pouvez-vous nous en indiquer les tendances ?

Les discussions comportent-elles un volet portant sur une formation plus appropriée du personnel pénitentiaire ? Dans ce cadre, plus particulièrement, qu'est-il prévu pour ce qui concerne les méthodes permettant la maîtrise des détenus violents ? Une réforme en matière de formation est-elle envisagée ? Je ne vous cache pas que celle-ci me paraît indispensable.

Où en est actuellement l'intégration des agents de la Régie des transports maritimes au sein de l'administration pénitentiaire ?

Vous aviez en effet qualifié la situation de préoccupante, monsieur le ministre, et je souhaiterais connaître le résultat de vos démarches.

Des réponses claires et précises à ces diverses questions me semblent nécessaires. Il est urgent de rétablir l'indispensable climat de confiance qui permettra aux gardiens de prison d'exercer leurs fonctions dans des conditions décentes et avec l'efficacité requise.

M. le président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le président, en effet, des problèmes se posent dans la plupart des prisons de Wallonie. Ceux-ci ne se traduisent pas nécessairement par des grèves, même si des actions sont menées un peu partout. La situation évolue de jour en jour et nous essayons de suivre le mouvement, de l'expliquer et de répondre aux demandes qui ont été formulées.

Le fait que de telles actions soient menées en Wallonie et non en Flandre indique que les revendications sont différentes de part et d'autre.

Des pourparlers ont déjà eu lieu en la matière. Aujourd'hui encore, nous avons tenu une réunion avec les représentants syndicaux en vue d'aboutir à un accord. Il nous a été confirmé à cette occasion que les propositions n'étaient pas acceptées par toutes les parties. Nous devons à présent trouver un accord commun.

Les agents de la Régie des transports maritimes qui devaient être intégrés aux effectifs des prisons par le biais de la mobilité d'office, l'ont été à 100 %. Il ne reste donc aucun dossier en attente à ce niveau.

D'après les chiffres du 4 février, la population carcérale est très importante : elle compte 8 322 unités, dont 7 995 hommes et 327 femmes, pour une capacité de 7 000 unités, d'où une surpopulation de plus de 1 300 unités. Nous disposons de 4 779 gardiens de prison. Je souligne cependant qu'au cours des derniers mois, nous avons connu une augmentation de plusieurs centaines d'unités.

Sur ce plan-là, un effort considérable a été accompli. Cette augmentation est évidemment indispensable lors de l'ouverture de nouvelles prisons, comme à Andenne, où 400 agents ont été embauchés. En outre, nous avons obtenu du gouvernement l'autorisation d'engager des gardiens supplémentaires en fonction de la surpopulation qui sévit dans certaines prisons.

Lors des négociations que nous avons eues aujourd'hui avec les organisations syndicales, aucun accord n'a été dégagé, ce qui était d'ailleurs prévu dans la mesure où une nouvelle rencontre avait déjà été programmée dans deux semaines. Nous avons donc présenté des propositions, mais les discussions n'ont pas été clôturées.

Le protocole d'accord 86 de 1994 comporte un volet particulier relatif à la formation du personnel. À cet égard, j'ai spécialement attiré l'attention des services compétents pour que ce protocole soit respecté à 100 %.

Les programmes de formation pour 1998 sont soit en cours de réalisation, soit en voie d'engagement. En ce qui concerne la maîtrise des détenus violents, le personnel pénitentiaire est encouragé à suivre des cours, notamment d'aïkido, organisés au sein des établissements ou dispensés dans des clubs agréés.

Nous fournissons donc des efforts pour répondre aux demandes et rencontrer les exigences reprises dans le protocole de 1994. Ce protocole est donc respecté. Cependant, en ce qui concerne les nouvelles demandes qui ont été formulées, notamment relatives à la durée du temps de travail, à savoir 32 heures par semaine, aucun accord n'a été dégagé à ce jour.

M. le président. — La parole est à M. Foret pour une réplique.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je voudrais remercier le ministre de ces précisions, dont certaines sont très confortantes.

Ainsi, je suis heureux d'apprendre que l'intégration des agents de la Régie des transports maritimes a été réalisée à 100 %. Je me réjouis également de l'augmentation — à mon sens indispensable — du nombre de gardiens et des actions entreprises en matière de formation.

Monsieur le ministre, il est évident que l'aspect le plus préoccupant que vous avez évoqué est celui de l'augmentation de la population carcérale et de la différence qui existe entre la capacité d'accueil de nos prisons et le nombre de détenus. C'est évidemment une préoccupation majeure. Aussi longtemps que celle-ci ne sera pas reconstruite, la situation ne sera pas satisfaisante. C'est pourquoi il me paraît indispensable d'activer certains projets de construction. Je pense notamment à la nouvelle prison d'Ittre que je comparerai à l'Arlésienne : on en entend beaucoup parler mais on ne la voit guère venir, alors qu'elle pourrait contribuer à améliorer la situation.

J'ai noté que la négociation avec les syndicats se poursuivait et que de réels efforts étaient fournis. Je signale néanmoins que le blocage dû à la grève des gardiens a aussi des conséquences non négligeables sur le fonctionnement de nos cours et tribunaux. L'Agence Belga précisait notamment que la gendarmerie qui assure la garde des détenus avait refusé d'extraire de la prison de

Lantin un détenu appelé à comparaître hier devant la 6e chambre correctionnelle de Nivelles. Dès lors, le dossier a été reporté, l'avocat n'étant pas en mesure de plaider normalement.

Les répercussions sont donc extrêmement dommageables et chacun doit être conscient du fait que les négociations ne peuvent traîner car la situation de grève qui en résulte est préjudiciable tant au fonctionnement des prisons que des cours et tribunaux.

Dans cette négociation, monsieur le ministre, je vous invite vivement à être attentif à la question de la formation. Celle-ci me paraît aussi essentielle que le nombre des gardiens. Il s'agit là aussi d'un facteur susceptible d'apporter une solution au problème.

Enfin, en ce qui concerne les détenus violents, j'apprends avec intérêt que les gardiens bénéficient de leçons d'aïkido.

Je me permets de vous dire, monsieur le ministre, que cette solution est un peu simple pour faire face à une situation qui, à mon sens, appelle d'autres méthodes.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LA DÉMILITARISATION ET L'ÉVENTUELLE NOUVELLE AFFECTATION DE LA BASE DE BARONVILLE (BEAURAING)»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE DEMILITARISERING EN DE EVENTUELE NIEUWE BESTEMMING VAN DE BASIS VAN BARONVILLE (BEAURAING)»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne au ministre de la Défense nationale.

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, on reparle beaucoup, ces derniers jours, de la base de Baronville et de son éventuelle affectation à de nouvelles destinées.

Pouvez-vous, monsieur le ministre, répondre aux questions suivantes ?

Où en est le processus de démilitarisation de ce site ?

Quelles propositions avez-vous reçues à ce jour au sujet d'une affectation nouvelle du site, qu'elles concernent le nucléaire ou d'autres domaines !

Par rapport à ces diverses propositions, quelle est votre attitude ? Êtes-vous prêt à permettre l'accès du site en vue d'une visite à d'éventuels investisseurs, notamment à ceux que contacterait le bureau d'étude désigné par le ministre Lebrun ?

Marquez-vous une préférence pour l'un ou l'autre projet, en fonction de quels critères ?

Envisagez-vous pour ce site un transfert vers un autre ministère, ou avez-vous déjà retenu une autre formule ?

À quel prix estimez-vous pouvoir vendre ces quelque 250 hectares à un éventuel amateur, ou investisseur ?

M. le président. — La parole est à M. Poncelet, ministre.

M. Poncelet, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le président, le domaine militaire de Baronville a été remis par la *Bundeswehr* à la Défense nationale à la fin de l'année 1996. Cette base n'a pas été désaffectée. Elle ne figure pas dans la liste des sites militaires aliénables. Elle fait donc toujours partie du patrimoine de la Défense nationale.

Au vu des difficultés et des lenteurs rencontrées dans la reconversion de nombreux domaines militaires désaffectés, dont la caserne Ratz à Vielsalm, la caserne Callemeyn à Arlon ainsi que les bases de Bovigny et Sugny, j'ai décidé de ne pas désaffecter la base de Baronville tant que je ne disposerai pas de garanties suffisantes quant au devenir de l'ensemble des installations.

Entre-temps, dans le but d'éviter de telles dégradations, j'ai demandé à mes services d'en assurer la surveillance et l'entretien minimum jusqu'à leur prise en charge par un éventuel acquéreur.

Je suis informé des responsabilités de l'O.N.D.R.A.F. et de son ministre de tutelle dans la gestion des déchets faiblement radioactifs. J'ai transmis au ministre des Affaires économiques la liste des domaines militaires qui ne sont plus nécessaires aux forces armées pour remplir leur mission et qui sont destinés à la vente. La base de Baronville est reprise, au même titre que d'autres sites militaires, sur cette liste.

Je n'ai reçu à ce jour aucune proposition officielle concernant une éventuelle réaffectation du site militaire de Baronville à des fins nucléaires. En ce qui concerne des propositions de réaffectation dans d'autres domaines, je suis informé qu'une réunion d'étude s'est déroulée sur place en juin 1996. Depuis lors, aucun des projets proposés n'a apporté suffisamment de garanties pour la reconversion de l'ensemble du domaine.

Ainsi, une étude prévoyait la cession des installations à titre gratuit, ce qui n'est légalement pas envisageable. De plus, ce n'est nullement l'intérêt du département de la Défense nationale puisque, comme vous le savez, le produit de la vente des sites désaffectés lui est entièrement versé. D'autres projets n'envisageaient que l'utilisation d'une partie marginale des 226 hectares que compte le site.

S'agissant d'un domaine militaire, son accès est interdit au public. Toutefois, je suis disposé à examiner toute demande d'information officielle qui émanerait d'un investisseur potentiel qui présenterait un projet cohérent pour la reconversion de l'ensemble des installations.

En ce qui concerne l'éventuelle mise en vente du domaine militaire ou son transfert vers un autre département, la procédure légale serait la désaffectation, en vertu de laquelle le bien est remis au Comité d'acquisition du ministère des Finances. Cet organisme serait chargé de vendre le domaine sur la base d'une estimation qu'il est seul à pouvoir réaliser. Dans ce cadre, l'unique compétence du ministre de la Défense serait la désaffectation du domaine militaire. Sa vente est une prérogative exclusive du Comité d'acquisition d'immeubles du ministère des Finances.

À la suite de votre demande et vu votre intérêt renouvelé pour ce site, j'ai demandé à mes services, en date du 7 août 1997, de vous autoriser à visiter la base de Baronville. Je crois savoir qu'à ce jour vous n'avez pas encore pris contact avec les autorités militaires locales comme je vous l'avais proposé.

M. le président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse. Je suis ravie d'apprendre que je suis autorisée à visiter la base de Baronville. Mais vous me l'apprenez. Je ne m'étais pas permis auparavant de demander l'autorisation.

Je prends bonne note, monsieur le ministre, du fait que vous avez reçu plusieurs propositions mais que vous accorderez votre préférence à celles qui garantiront la reconversion de l'ensemble du domaine, ce qui constitue une difficulté supplémentaire.

M. Poncelet, ministre de la Défense nationale. — Je confirme que je n'ai nullement l'intention de saucissonner ce site exceptionnel. J'attends en effet une proposition éventuelle qui concernerait l'ensemble du site.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE BLOKKERING VAN DE AANPASSING VAN HET STATUUT VAN REDDER-DUIKER VAN HET 40e SMALDEEL HELIKOPTERS

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LE BLOCAGE DE L'ADAPTATION DU STATUT DE SAUVETEUR-PLONGEUR DU 40e 'SMALDEEL HELIKOPTERS'»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Landsverdediging.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, bij elke reddingsactie door het 40e Smaldeel Helikopters van de basis Koksijde klinkt overvloedige lof. Publiek, de pers, de staf van de luchtmacht en de minister van Landsverdediging spreken voortdurend hun hoge waardering uit voor dit uitzonderlijke team.

De aanpassing van het statuut van de redder-duikers van het 40e Smaldeel wordt echter al sinds meer dan vijftien jaar geblokkeerd. Na ontelbare beloften van verschillende ministers van Landsverdediging — onder meer de heren de Donnée, Coëme, Delcroix, Pinxten en de huidige minister — blijven de redders-duikers evenwel in de kou staan. Een onmiddellijke regeling werd herhaaldelijk in het vooruitzicht gesteld.

De redder-duikers hebben zonder meer recht op hetzelfde statuut als de rest van de bemanning van de helikopters. Ik haal enkele frappante verschilpunten aan. De redder-duikers kunnen pas op de leeftijd van 56 jaar met pensioen gaan. Dit is onaanvaardbaar gezien de zware fysieke prestaties die ze moeten leveren. De piloten, navigators en boordmechanici daarentegen zijn pensioengerechtigd vanaf de leeftijd van 45 jaar. Voorts bedragen de vliegtoeelage en de loopbaanpremie van de redder-duikers amper een fractie van deze van hun collega's.

Graag had ik van de minister vernomen waarom de zo dikwijls beloofde en in teksten minutieus voorbereide aanpassing van het statuut niet wordt gerealiseerd. Is de minister van Begroting het misschien oneens met deze aanpassing? Of steekt de minister van Pensioenen stokken in de wielen? Wanneer zal het statuut uiteindelijk worden aangepast?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, ik ben goed op de hoogte van het dossier met betrekking tot de redder-duikers. Mijn voorgangers hebben inderdaad beloften gedaan voor deze personeelscategorie.

Ik ben momenteel op zoek naar een globale oplossing voor het vliegend personeel van de luchtmacht ten einde te vermijden dat een eenzijdige oplossing voor het probleem van de redder-duikers nieuwe ongelijkheden zou creëren.

Intussen heb ik een politiek initiatief genomen. Op de Ministeraad van 20 november 1997 heb ik een dossier in die zin voorgesteld. Dit dossier werd voorgelegd aan een werkgroep waarin alle betrokken kabinetten zijn vertegenwoordigd. Deze werkgroep moet de technische problemen oplossen. De besprekingen zijn inmiddels aan de gang. Ik hoop dat er over enkele dagen een oplossing zal zijn voor de technische problemen.

Ik hoop binnenkort een nieuw dossier aan de Ministerraad te kunnen voorleggen en aldus tegemoet te komen aan de terechte vraag van het betrokken personeel.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik verheug me over de goede dossierkennis van de minister. De minister wil de aanpassing van het statuut van de redder-duikers in een breder perspectief bekijken. Dit lijkt me niet nodig. Perfectie op alle vlakken lijkt me te veel van het goede. Daarom pleit ik dan ook

voor een partiële oplossing voor de acht of negen redder-duikers van het 40e Smaldeel Helikopters, de helden van «Windkracht 10».

Het verheugt me wel dat de minister het dossier van de redder-duikers over enkele weken aan de Ministerraad zal voorleggen. Dat is goed nieuws na zoveel jaren wachten.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW THIJNS AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE OPLEIDING VAN DE VOORUITGESCHOVEN VRIJWILLIGERSPOSTEN CI-VIELE BESCHERMING IN LIMBURG»

QUESTION ORALE DE MME THIJNS AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LA FORMATION DES VOLONTAIRES DES POSTES AVANCÉS DE LA PROTECTION CIVILE AU LIMBOURG»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

Het woord is aan mevrouw Thijs.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, sinds de uitvoering van het koninklijk besluit van 1 mei 1995 betreffende de overgang van de provinciale directies naar permanente eenheden, stelt de provincie Limburg nog steeds vast dat de vrijwilligers van de voorposten in Limburg een afstand dienen af te leggen van 350 kilometer om lessen en oefeningen te volgen in de permanente eenheid.

Met een beetje goede wil en samenwerking met het kabinet, afdeling Algemene Directie Permanente Eenheid, en de ver afgelegen voorposten van Limburg, kan hier een oplossing worden gevonden. De lessen en oefeningen in de voorposten van Limburg laten plaatsvinden betekent een besparing.

De provincie Limburg hoopt dan ook dat de staatssecretaris daartoe de nodige maatregelen neemt, zodat de vrijwilligers van de Civiele Bescherming Limburg, zoals iedereen in België, in hun eigen omgeving lessen en oefeningen kunnen volgen. Dit is prioritair en heeft tot doel, in afwachting van een permanente eenheid in Limburg, die in de beleidsnota van de staatssecretaris is ingeschreven, tegemoet te komen aan de vraag van de vrijwilligers. De verantwoordelijken voor Limburg zouden er tevreden mee zijn.

Graag kreeg ik een antwoord op de volgende vragen.

Is het mogelijk lessen en oefeningen te laten plaatsvinden in de ver afgelegen voorposten of in het Provinciaal Centrum voor Opleiding van Overheidspersoneel?

Binnen welke termijn is de inplanting van een permanente eenheid in Limburg voorzien?

Deze discussie dateert al van 1995 en het probleem rijst telkens opnieuw.

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, de directeur-generaal van de Directie Civiele Bescherming van Binnenlandse Zaken heeft op onze vraag reeds in haar onder-richtingen van 24 februari 1997 een regeling getroffen over de plaats van de opleidingen.

De permanente eenheden werd opgedragen in de mate van het mogelijke de opleiding te geven in de lokalen van de vooruitgeschoven posten. Dit wordt toegepast in alle eenheden.

Er wordt hiervan afgeweken voor de opleidingen met zwaar interventiematerieel of die specifieke oefenterreinen vereisen. Die kunnen alleen in de kolonnes zelf. Voor Limburg is dat dus in Brasschaat. Ook specialisatiecursussen worden in de permanente eenheden gegeven. Het betreft de opleiding van een beperkt aantal personen die reeds een basisopleiding hebben gehad of over een basisbekwaamheid beschikken. De lesgevers zijn zeer gespecialiseerd. Ook het gebruikte materiaal is zeer specifiek, zodat de opleiding niet in alle voorposten kan worden gegeven.

Mevrouw Thijs heeft zich voor haar vraag wellicht laten inspireren door klachten van personeelsleden uit de voorpost te Riemst. Riemst is inderdaad de verst afgelegene post.

Volgens de informatie die het centrum van Brasschaat mij heeft verstrekt, werd voor de vrijwilligers van Riemst in 1997 een basiscursus van 24 uur georganiseerd waarvan 21 uur in Riemst zelf werden gegeven en slechts drie uur in Brasschaat. In 1998 zullen er in Brasschaat vijf specialisatiecursussen plaatsvinden. Een aantal personeelsleden van Riemst hebben zich hiervoor reeds ingeschreven: twee personen voor de cursus telecommunicatie, tien voor de cursus pollutie, vier voor de cursus rijbewijs C, twee voor de cursus speciale voertuigen en vier voor de cursus haakliftvoertuigen.

Om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van het personeel in Limburg zal van de gebruikelijke regels worden afgeweken en worden onderzocht of de cursus pollutie, waarvoor zich een groot aantal vrijwilligers hebben ingeschreven, niet in Riemst zelf kan worden georganiseerd. Reeds in 1997 werden heel wat inspanningen geleverd om de cursussen zoveel mogelijk plaatselijk te geven.

Zoals meermaals in de beleidsnota wordt aangegeven, zal na het operationeel maken van de kolonnes te Jabbeke en te Gembloux, ook in Limburg een permanente eenheid worden geïnstalleerd. In samenspraak met de Regie der Gebouwen van Limburg en met het Limburgse provinciebestuur zijn mijn diensten sinds 1995 aan het prospecteren om in zuid-west-Limburg een geschikte locatie te vinden met gebouwen die aan de gestelde vereisten voldoen. De site mag niet in een Seveso-risicozone gelegen zijn, maar moet toch goed op het wegennet aansluiten. Oorspronkelijk opteerde de Regie der Gebouwen voor het aankopen en het verbouwen van een gedeelte van de gebouwen van de NV Kempense Steenkoolmijnen. Omwille van de procedure tot klasering en van de onvermijdelijke budgettaire en praktische weerslag ervan, werd deze optie verlaten.

De Limburgse Regie der Gebouwen en het Limburgse provinciebestuur hebben nu een dossier geopend om een terrein te Beringen te verwerven om er een nieuwbouw te kunnen optrekken. Het dossier werd voor advies aan de Inspectie van Financiën overgezonden. Van zodra dit advies wordt verstrekt zal ik contact opnemen met minister Flahaut, zodat de gronden onmiddellijk kunnen worden verworven en de nieuwbouw opgestart.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Thijs voor een repliek.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de onderhandelingen waaraan de staatssecretaris refereert, zijn reeds bezig sinds 1995. Inmiddels is het 1998. Hij zou beter komaf maken met dit dossier, zodat alle betrokkenen weten waar ze aan toe zijn.

De staatssecretaris verwijst enkel naar de voorpost van Riemst, maar op nauwelijks 20 kilometer van Riemst zijn er nog andere diensten waar het voor de personeelsleden even vermoedend is om naar Brasschaat te pendelen. In Limburg is de vereiste ruimte voorhanden. Waarom moet het personeel zich voor zo een groot aantal cursussen naar Brasschaat verplaatsen? Voor gespecialiseerde cursussen is er misschien geen andere oplossing, maar de meer algemene kunnen net zo goed ter plaatse worden georganiseerd.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, het bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Donderdag 12 februari 1998 om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen.
2. Mondelinge vragen.

3. Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet houdende bepalingen tot bevordering van de tewerkstelling.

Vanaf 16.30 uur: naamstemming over het geheel van het afgehandelde agendapunt.

4. Vragen om uitleg:

a) van mevrouw Thijs aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de problemen bij de appelteelt»;

b) van de heer Verreycken aan de minister van Landsverdediging over «de aanwezigheid van de Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid op een feestviering van het Vlaams Nationaal Jeugdverbond».

Mesdames, messieurs, le bureau propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant.

Jeudi 12 février 1998 à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions.
2. Questions orales.

3. Projet de loi modifiant le Code judiciaire à l'occasion de la loi portant des dispositions en faveur de l'emploi.

À partir de 16 h 30: vote nominatif sur le point à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

4. Demandes d'explications:

a) de Mme Thijs au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «les problèmes posés par la culture de la pomme»;

b) de M. Verreycken au ministre de la Défense nationale sur «la présence du Service général du renseignement et de la sécurité à une fête du 'Vlaams Nationaal Jeugdverbond'».

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING INZAKE DE PROCEDURE TOT ONTTREKKING VAN DE ZAAK AAN DE RECHTER

Stemming

(Artikel 61.1 van het reglement)

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE JUDICIAIRE ET LE CODE D'INSTRUCTION CRIMINELLE EN CE QUI CONCERNE LA PROCÉDURE EN DESSAISISSEMENT

Vote

(Article 61.1 du règlement)

De voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Erdman voor een stemverklaring.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, mijn fractie zal het ontwerp goedkeuren, maar ikzelf zal mij persoonlijk, dus niet als fractieleider, onthouden. Na de dramatische gebeurtenissen van augustus 1996 hebben we in de Senaat een aantal initiatieven genomen. De verschillende voorstellen die we indienden, hadden drie grote doelstellingen.

Ten eerste wilden we de procedure van onttrekking eenvormig maken en wilden we het onderscheid tussen strafrechtelijke en burgerlijke procedures vermijden.

Ten tweede — en zeer belangrijk — wilden we na het fameuze spaghetti-arrest de positie van de onderzoeksrechter in de onttrekkingsprocedure duidelijk afbakenen en het verschil tussen de onderzoeksrechter en andere rechters onderstrepen.

Ten derde wilden we een procedure op tegenspraak invoeren en hierbij in het bijzonder het voorrecht van de advocaat bij het Hof van Cassatie vermijden.

Na consultatie van het Hof van Cassatie en na amendering van het ontwerp in de Kamer is uiteindelijk alleen de procedure op tegenspraak overgebleven. De twee andere punten zijn eigenlijk verdwenen na de technische en kritische opmerkingen van het Hof van Cassatie, dat eigenlijk zijn rechtspraak wil bevestigen in nieuwe, opgefriste teksten. Als het de bedoeling was alleen dit te bereiken, dan hadden de indieners dit initiatief nooit genomen.

Samen met collega Lallemand ben ik een van de indieners en we hadden duidelijk de bedoeling de drie punten die ik daarnet citeerde, te verwezenlijken. Met mijn onthouding wil ik dan ook onderstrepen dat de problematiek eens grondig moet worden herzien en misschien moet worden losgemaakt van een vastgeroeste rechtspraak. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt pour une explication de vote.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, comme la plupart d'entre vous, le PSC regrette la méthode de travail employée par le gouvernement à l'occasion de la discussion du projet de loi à propos de la procédure de dessaisissement. Toutefois, nous voterons en faveur de ce projet, parce que même s'il ne conserve pas l'approche originale qui avait été celle adoptée en son temps par notre assemblée, il répond malgré tout aux principales critiques qui avaient été émises lors du dessaisissement du juge Connerotte.

En effet, les requêtes en dessaisissement pourront être introduites sans qu'il soit nécessaire de recourir aux services d'un avocat près la Cour de cassation et le texte maintient le principe de la procédure contradictoire devant la Cour de cassation.

Enfin, la spécificité du statut de juge d'instruction est rencontrée en lui rendant opposable la procédure de récusation.

Nous voterons donc en faveur de ce projet.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de VU-fractie zal zich onthouden en sluit zich aan bij de motivering van collega Erdman. We vinden inderdaad dat de partijdigheid van een onderzoeksrechter niet op dezelfde manier kan worden beoordeeld als die van een andere rechter.

Bovendien is er grote onvrede over het dictaat van het Hof van Cassatie dat er tussen de behandeling in Kamer en Senaat is gekomen en waardoor «om politieke opportuniteitsredenen» eigenlijk van de ideale regeling wordt afgestapt. Daar kunnen we ons uiteraard onmogelijk mee akkoord verklaren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe voor een stemverklaring.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, vergeleken met de bestaande regeling inzake de onpartijdigheid van de rechter is het ontwerp ongetwijfeld een verbetering. De CVP-fractie zal het dan ook aannemen. Ik zal me echter persoonlijk onthouden. Een van de essentiële doelstellingen van het oorspronkelijk wetsvoorstel, dat door een ruime meerderheid in deze assemblee werd ingediend, was namelijk het begrip «onpartijdigheid» voor een onderzoeksrechter op een andere wijze te interpreteren dan voor een zittende rechter. Deze zienswijze werd gesteund door de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, maar werd na het advies van het Hof van Cassatie in de Kamer niet gevolgd. We zullen nu moeten onderzoeken hoe die nuancering alsnog in de wetgeving kan worden ingeschreven.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, een recent rapport van de Senaat, dat overigens vandaag in een bepaalde krant lovende kritiek kreeg, citeert professor Franchimont, die zegt dat het niet opgaat dat de strafvordering steeds wordt hervormd in het licht van de rechtspraak, maar dat de wetgever zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Ongeveer anderhalf jaar geleden namen wetgevers hun verantwoordelijkheid op en formuleerden drie teksten. De senaatscommissie bracht die teksten samen in één tekst waarin de doeleinden die door collega Erdman naar voren zijn gebracht, werden opgenomen. Die tekst werd in de Senaat goedgekeurd.

Naar mijn gevoelen is het Hof van Cassatie uit zijn rol getreden. De wetgever mag en moet uiteraard rekening houden met de rechtspraak, maar het gaat niet op dat de rechterlijke macht commentaar en kritiek uit op een materie waarbij zijzelf betrokken partij is. De Kamer heeft daaraan toegegeven met het gevolg dat er van de oorspronkelijke tekst eigenlijk niet zo heel veel meer overblijft.

Het ontwerp is weliswaar een verbetering, maar slechts een beperkte verbetering en dit stelt ons teleur. De hele VLD-fractie zal dan ook haar ontgoocheling hierover uiten door zich bij de stemming te onthouden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Raes voor een stemverklaring.

De heer Raes (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de Vlaams Blok-fractie zal zich onthouden om de redenen die reeds door voorgaande sprekers werden uiteengezet. Alhoewel we erkennen dat het ontwerp ook positieve elementen bevat, regelde het eerste door de Senaat goedgekeurde ontwerp veel beter de positie van de onderzoeksrechter.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, wat er van het oorspronkelijk voorstel overblijft, is een modernisering en een verbetering van twee procedures, namelijk de onttrekking van de zaak aan de rechter en de wraking van de rechter. Om die reden zal de Agalev-fractie het ontwerp goedkeuren.

Ik wil niet polemiseren, maar ik vind de houding van de fractievoorzitters van de meerderheid nogal hypocriet. Als ze menen dat de oorspronkelijke tekst had moeten worden aangenomen, dan hadden ze dat moeten doen.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

De voorzitter. — U hebt het woord, mijnheer Erdman.

De heer Erdman (SP) (persoonlijk feit). — Mijnheer de voorzitter, ik kan begrijpen dat de heer Boutmans wil polemiseren, maar ik wijs erop dat ik uitdrukkelijk heb gezegd dat ik mij als indiener van het voorstel in persoonlijke naam en niet in mijn hoedanigheid van fractieleider zal onthouden.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de heer Erdman heeft gelijk. Ik had mij tot senator Erdman moeten richten en niet tot de SP-fractieleider Erdman. Overigens was het geen polemiek.

M. le président. — La parole est à M. Lallemand pour une explication de vote.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, il a été souligné, peut-être insuffisamment, au cours de la discussion, que la réforme proposée était fort importante. Mon groupe votera dès lors certainement en faveur de ce projet.

M. Erdman est intervenu à titre d'auteur et, en cette qualité, il pouvait parler en mon nom puisque nous avons déposé ensemble la proposition initiale. Je m'associerai dès lors à lui et je m'abstiendrai pour les mêmes raisons.

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

56 membres sont présents.

56 leden zijn aanwezig.

39 votent oui.

39 stemmen ja.

17 s'abstiennent.

17 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi tel qu'amendé est adopté.

Derhalve is het aldus geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Foret, Hatry, Hazette, Hotyat, Mme Jeanmoye, M. Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Staes, Mme Thijs, M. Tobback, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Erdman, Goovaerts, Goris, Lallemand, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenberghe, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «HET TIJDELIJK TER BESCHIKKING STELLEN VAN ONDER-OFFICIEREN AAN DE RIJKSWACHT»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LA MISE TEMPORAIRE DE SOUS-OFFICIERS À LA DISPOSITION DE LA GENDARMERIE»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de recente maatregelen inzake het op non-actief stellen van Belgische militairen hebben een niet-onbelangrijke afslanking van de Belgische krijgsmacht meegebracht. Toch heeft de Belgische krijgsmacht nog steeds een overtal van ongeveer 2 500 onderofficieren, voornamelijk in de leeftijdscategorie van 35 tot 45 jaar.

De voorbije weken werd ons land geteisterd door enkele brutale aanslagen op vrijwel weerloze geldkoeriers. Het is reeds lang geweten dat de rijkswachtstaf om ongeveer 800 bijkomende manschappen vraagt. Talrijke functies bij de krijgsmacht, meer bepaald bij de lucht- en de landmacht, worden daarentegen op het ogenblik door twee of zelfs drie onderofficieren per functie bezet.

Heeft de minister van Landsverdediging aan zijn collega van Binnenlandse Zaken meegedeeld dat het leger een overtal van onderofficieren heeft en heeft hij de mogelijkheid besproken om een aantal daarvan tijdelijk bij de rijkswacht in te schakelen?

Hoewel de rijkswacht officieel is gedemilitariseerd, voert ze haar opdrachten nog steeds volgens een militair stramien uit. Het lijkt me dan ook geen onoverkomelijk probleem onderofficieren van de krijgsmacht voor bepaalde rijkswachtopdrachten in te zetten. Dit zou kunnen met behoud van hun militair statuut of door het toekennen van een bijzonder tijdelijk statuut met behoud van hun verworven rechten als militair. Wel lijkt het me aangewezen militairen enkel op vrijwillige basis voor deze samenwerking te werven. Onderofficieren van de landmacht die op het ogenblik wel een officiële taak hebben, maar in feite weinig om handen hebben, zeggen me dat er heel wat bereidheid is om op vrijwillige basis rijkswachtopdrachten uit te voeren.

Een aantal administratieve taken van de rijkswacht kunnen vrij snel door deze militairen worden overgenomen zodat de betrokken rijkswachters onmiddellijk voor opdrachten *on the field* kunnen worden ingezet. De inzet van militairen voor politieopdrachten zoals de begeleiding van geldtransporten vereist uiteraard een aanvullende en specifieke opleiding. Het lijkt me beter overtallige onderofficieren die toch heel wat basisopleiding hebben genoten en door de belastingbetaler worden vergoed, in te zetten dan 800 nieuwe rijkswachters te recruter en op te leiden met alle kosten vandien. Daarom vraag ik de minister zeer concreet een dergelijk voorstel aan de Ministerraad voor te leggen en het er desgevallend te verdedigen.

De minister heeft reeds verschillende malen verklaard dat zijn departement kampt met een tekort aan financiële middelen. Hij wordt hierin gesteund door de stafchef van de generale staf. Is het dan niet mogelijk dat de manschappen die worden ingezet bij de rijkswacht, worden vergoed met geld van het budget van het departement van Binnenlandse Zaken, zodat het departement van Landsverdediging meer ruimte krijgt voor de uitvoering van de geplande investeringen en de verjonging van de krijgsmacht? Hierover vernam ik graag de persoonlijke mening van de minister en, indien mogelijk, ook het standpunt van de regering.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, ik zal me in mijn antwoord uiteraard beperken tot mijn visie als minister van Landsverdediging.

Zonder de tijdelijke versterking ten gevolge van de bloedige overvallen op de geldkoeriers mee te tellen, zijn op het ogenblik reeds 533 militairen, onder wie 210 onderofficieren, in dienst bij het administratief en logistiek korps van de rijkswacht. Deze militairen worden door de rijkswacht betaald, wat logisch is, aangezien ze voor de rijkswacht werken. Ze zijn derhalve niet meer ten laste van mijn begroting.

De rijkswacht mag gerust nog bijkomende onderofficieren aanwerven onder dezelfde voorwaarden. De zaken zijn echter niet zo eenvoudig. Zoals collega Goris terecht opmerkt, situeert het overschot aan onderofficieren zich vooral bij de veertigplussers. Het leger kan de rijkswacht geen jonge onderofficieren aanbieden, aangezien het daaraan zelf een tekort heeft. De minister van Binnenlandse Zaken kan bovendien niet alle administratieve en logistieke betrekkingen bij de rijkswacht aan militairen toevertrouwen. Hij zal wellicht een deel van die betrekkingen willen reserveren voor rijkswachters die om medische of sociale redenen het terreinwerk tijdelijk of definitief niet meer aankunnen. We mogen vooral geen spanningen creëren tussen militairen en rijkswachters.

Ik sta open voor elk realistisch voorstel om het overschot aan onderofficieren bij het leger weg te werken. Tot nu toe maakten 1 840 of 60 % van de overtollige onderofficieren, gebruik van de disponibiliteitsregeling. Dit is een groot succes. 104 onderofficieren vroegen een loopbaanonderbreking. Nog meer zouden daartoe overgaan indien ze op de arbeidsmarkt een geschikte baan zouden vinden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord en voor de cijfers die hij heeft aangebracht. Het verheugt me dat de 533 militairen die reeds bij de rijkswacht werden gedetacheerd, ook door de rijkswacht worden betaald. Kregen die militairen bij hun detachering ook een ander statuut? Heel wat onderofficieren maakten gebruik van de disponibiliteitsregeling, maar toch zijn er nog 2 500 onderofficieren in overtal. De diensten van de minister moeten budgettair haalbare voorstellen uitwerken om via een aantrekkelijke regeling die 2 500 resterende onderofficieren aan te moedigen om voor disponibiliteit te kiezen. Nu blijven deze onderofficieren immers op de begroting van Landsverdediging wegen, terwijl er voor hen toch geen nuttig werk meer is.

Onze krijgsmacht kampt inderdaad met een groot vergrijzingsprobleem. Worden er maatregelen overwogen die een verjonging in de hand kunnen werken? Volgens de krijgsmachtnormen moeten fuseliers tussen de 18 en 25 jaar oud zijn. Momenteel zijn het echter dertigplussers. Ze zijn niet meer in staat hun opdrachten goed uit te voeren.

Kan de minister niet verder onderhandelen met Binnenlandse Zaken om nog meer onderofficieren bij de rijkswacht in te schakelen voor administratieve jobs? De rijkswachters zelf worden immers best ingeschakeld voor het werk op het terrein en voor de bemanning van de voertuigen. Ook de rijkswacht kampt echter met een vergrijzingsprobleem. Ik zal de minister van Binnenlandse Zaken daarover interpellieren.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, de rijkswacht en de krijgsmacht ondertekenden een protocol dat de betaling en de detachering van onderofficieren regelt.

Ik deel het standpunt van de heer Goris met betrekking tot de vergrijzing van de krijgsmacht. Ik probeer dit probleem op te lossen met de afvloeiingsvoorstellen die door de regering zijn goedgekeurd. Er zijn al ongeveer 1 000 personen vertrokken.

Ik ben echter niet van plan nieuwe maatregelen voor te stellen voor de overtollige onderofficieren.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

Ik geef de voorkeur aan de reeds bestaande maatregelen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. PH. CHARLIER AU
MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS
SUR «LA LIMITATION DU NOMBRE DE KINÉSITHÉ-
RAPEUTES ET L'AVENIR DE LEUR PROFESSION»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN
DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOE-
NEN OVER «DE BEPERKING VAN HET AANTAL KINE-
SITHERAPEUTEN EN DE TOEKOMST VAN HUN
BEROEP»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Philippe Charlier au ministre de la Santé publique.

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, la problématique des kinésithérapeutes revient régulièrement sous les feux de l'actualité et nous sommes souvent interpellés sur l'avenir de cette profession, qui, au sein du secteur paramédical, occupe une place importante.

On se souviendra que depuis la loi du 6 avril 1995, la kinésithérapie se trouve inscrite dans l'art de guérir. Cette profession a ainsi obtenu une reconnaissance qu'elle méritait et ses acteurs, un statut tout autant mérité.

Le texte législatif qui a fait l'objet de nombreuses discussions pendant plusieurs années, a également porté les études de kinésithérapie à quatre ans. Vous savez que cette décision est le résultat d'un consensus entre ceux qui défendaient l'idée du tout à l'université et ceux qui n'imaginaient pas la suppression des études de kinésithérapie en dehors du cadre universitaire. En fixant à quatre années la durée des études, on pouvait imaginer tant du type long de niveau universitaire que des études universitaires.

Les rivalités entre universités et hautes écoles restent aujourd'hui d'actualité d'autant plus que la loi en question prise à l'échelon fédéral indiquait clairement l'année à laquelle les études devaient passer à quatre ans. Pour des raisons que je ne partage pas, la date d'application a été reportée d'un an, et puisque nous sommes dans cette année où les études passeront à quatre ans, je souhaite vous interroger sur les relations entre le niveau de formation et l'accès à la profession de kinésithérapeute.

Si la formation est de niveau communautaire, on peut effectivement la dissocier de l'accès à la profession. Dans ce sens d'ailleurs, il serait dommage que les deux communautés qui organisent des études de kinésithérapie ne choisissent pas le même niveau de formation.

Prétextant une pléthore de kinésithérapeutes en Belgique, le gouvernement fédéral a étendu la Commission de planification — l'offre médicale qui avait déjà fixé le quota pour les médecins et les dentistes — à la profession de kinésithérapeute.

Si on observe l'évolution du nombre d'étudiants en kinésithérapie en Communauté française, on constate que le nombre d'étudiants est non pas en diminution, mais bien en augmentation. Ainsi, dans les hautes écoles, en 1992, 1 784 élèves étaient inscrits en cycle de trois ans. Ils sont aujourd'hui 2 877. À l'université, leur nombre est passé de 593 en 1992-1993 à 974 cette année. On ne peut donc pas dire que le nombre de candidats à la profession de kinésithérapeute soit en diminution, et ce malgré le fait que l'on répète fréquemment que le nombre de kinésithérapeutes est trop important sur le marché.

Cela se traduit bien évidemment par un impact budgétaire: ainsi, en 1995, les dépenses pour la kinésithérapie étaient de 12 631,9 millions; pour 1996, l'objectif, qui était de 13 025,4 millions, a été dépassé de 469,2 millions. Pour 1997, la hausse autorisée était de 0,1%, ce qui fixait l'objectif budgétaire à 13 514 millions. Il serait intéressant de savoir si cet objectif a été atteint.

Si l'on imagine une limitation à l'accès à la profession des kinés, il est évident qu'une telle décision — que j'aimerais que vous me confirmiez, monsieur le ministre — a un impact considérable sur la réorganisation des études de kinésithérapeute. L'idée est effectivement illusoire d'imaginer une véritable réorganisation des études, c'est-à-dire non seulement de la durée mais aussi des programmes, sans disposer des informations relatives au nombre maximum de diplômés qui auront accès à la profession.

Je sais qu'en ce qui concerne la Communauté française, le ministre compétent vous a déjà adressé, à deux reprises au moins, un courrier dans lequel il vous faisait part de sa préoccupation à la suite du report d'un an du passage des études à quatre ans. Vous devez effectivement comprendre que l'inquiétude des étudiants inscrits lors de l'année académique 1997-1998 est grande. Ils devaient entrer dans un cycle de quatre ans; ils sont, en fait, dans un cycle de trois ans, sans finalement savoir ce qu'il adviendra de leur accès à la profession.

À ce sujet, monsieur le ministre, je souhaiterais savoir si le quota relatif aux affectations I.N.A.M.I. a été fixé ou le sera prochainement. Il y a effectivement urgence à solutionner cette question, non seulement pour les communautés mais, surtout, pour les étudiants, car je pense que si l'on avait voulu prendre réellement le problème en main, il y avait un temps suffisant entre le vote de la loi d'avril 1995 et le début des études en quatre ans prévu en septembre 1997.

Plus grave, le texte qui reporte le début des études en quatre années en 1998 a été voté par la Chambre le 9 juillet 1997 seulement. Soumis au principe d'évocation du Sénat, le délai légal se terminait le 20 octobre 1997. Cela signifie que lors de la rentrée scolaire de septembre 1997, le texte de la loi du 6 avril 1995 était toujours d'application.

Pire encore, les hautes écoles qui disposent d'une section paramédicale en kinésithérapie avaient adapté leur programme et avaient prévenu leurs étudiants. Elles étaient prêtes à s'engager dans des études de quatre années.

J'aimerais savoir ce qui vous a poussé, monsieur le ministre, à prendre une telle mesure dans la précipitation. Quoi qu'il en soit, la situation de la kinésithérapie doit être réglée rapidement, d'autant plus que, depuis la rentrée scolaire, d'autres signes me donnent à penser que les conflits entre les universités et les hautes écoles ne sont pas prêts de s'estomper. J'en veux pour preuve la nouvelle constitution du Conseil de la kinésithérapie qui fait une part belle aux représentants des licenciés — huit sur quatorze — alors que, dans les faits, c'est-à-dire sur le terrain, les licenciés représentent actuellement plus ou moins 20% du nombre des kinés actifs dans notre pays.

J'ai également eu écho de la position des recteurs des universités néerlandophones. Ceux-ci défendent encore l'idée de deux niveaux de formation: un diplômé en trois ans et une licence en quatre ans à l'université. Vous comprendrez l'opposition des principales associations de kinés car il n'y a pas deux professions. Il n'existe, d'ailleurs, qu'un seul profil et j'aimerais que, cela aussi, vous me le confirmiez. Les universités se montrent agressives. Est-ce par crainte de perdre certains avantages qui, en fait, sont essentiellement des doubles emplois? De telles attitudes entraîneront-elles un retour en arrière? J'ose espérer que non, dans l'intérêt de la profession.

M. le président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le président, M. Charlier a rappelé à juste titre que la loi du 6 avril 1965 constitue la référence en la matière. À l'époque, cette loi d'initiative parlementaire avait suscité un vaste débat, notamment en ce qui concerne la durée de la formation, fixée à quatre ans.

Par ailleurs, j'ai proposé au Parlement, conformément aux souhaits exprimés par les communautés, de postposer d'une année l'entrée en vigueur de la loi du 13 novembre 1997. En fait, les ministres communautaires compétents ont marqué leur accord quant à cette proposition à l'issue d'une concertation organisée à mon cabinet.

Je précise, en outre, qu'une des deux communautés s'était faite plus pressante que l'autre à ce sujet. C'est pourquoi un projet de loi a été élaboré en la matière. Celui-ci a été soumis au Parlement où il a fait l'objet d'un vote.

Jusqu'à présent, je n'ai reçu aucune autre demande visant à postposer une nouvelle fois l'application de cette loi, même si, dans certaines communautés, on s'interroge sur l'opportunité de prévoir deux types de formation. Cependant, cette question ne relève pas de ma compétence.

La nécessité d'une formation étalée sur quatre ans est établie depuis 1995. Les communautés sont parfaitement en droit d'opter pour deux formations différentes et dès lors que celles-ci ont une durée de quatre ans, je n'ai aucune objection à formuler. Par ailleurs, le fait qu'elles soient organisées dans l'enseignement universitaire ou dans l'enseignement de type supérieur ne dépend pas du ministre fédéral. Depuis 1995, les communautés doivent prendre une décision à cet égard. Un délai supplémentaire d'un an leur a été accordé par le Parlement fédéral. Mais il est tout à fait possible qu'elles demandent une prorogation de celui-ci. En effet, de très vives discussions ont lieu actuellement à l'échelon de la Communauté flamande en ce qui concerne les deux types de formations.

Par ailleurs, monsieur Charlier, les chiffres que vous avez mentionnés semblent indiquer — à l'opposé de ce qu'affirment la plupart des organisations professionnelles — qu'il n'y a pas pléthore de kinésithérapeutes. Personnellement, je suis persuadé du contraire et les chiffres dont je dispose, qui comparent notre situation à celle des autres pays de l'Union européenne, confirment mon sentiment. C'est ainsi qu'un arrêté royal a été pris en vue d'attribuer à la commission de planning certaines compétences en ce qui concerne les kinésithérapeutes. Celle-ci a d'ailleurs accompli un travail efficace en ce qui concerne la pléthore des médecins et elle a proposé un certain nombre de chiffres en vue d'un planning futur.

La commission va se pencher sur la situation des kinésithérapeutes. Sa composition a été fixée et elle a entamé ses travaux sur un plan informel. Le 5 mars au plus tard, elle devrait me transmettre un avis final. Je comprends que vous attendiez le résultat avec impatience. Cependant, les deux arrêtés royaux étaient nécessaires. Ils ont fait l'objet d'une très longue procédure et ont été soumis à l'avis de différentes instances et organisations. Selon moi, il est encore tout à fait possible de procéder aux deux types de réformes en la matière.

En ce qui concerne la composition du Conseil national de la kinésithérapie, les chiffres dont je dispose sont différents de ceux mentionnés par M. Charlier. En effet, le conseil compte quatorze membres dont trois seulement — M. Charlier a avancé un chiffre supérieur — sont licenciés en kinésithérapie et sont proposés par leur organisation professionnelle.

En ce qui concerne les étudiants, mes chiffres sont quelque peu différents également. Cependant, ceux-ci peuvent varier au fil du temps.

Le chiffre le plus récent en ce qui concerne le nombre total de kinésithérapeutes travaillant actuellement dans notre pays est de 24 309 au niveau fédéral et de 8 298 pour la Région wallonne.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse. Effectivement, il s'agissait à l'origine d'une initiative parlementaire et notre position était très arrêtée quant à la date car cela a fait l'objet de nombreuses discussions. Même si je le regrette, les communautés ont accepté, je vous entends bien, une modification, l'une insistant plus que l'autre.

Cela étant, je me réjouis que la date du 5 mars soit avancée pour disposer d'un avis parce qu'il est dès lors encore possible d'aboutir à une réforme tant sur le plan de l'organisation des études que sur le plan du nombre de kinésithérapeutes avant la prochaine année scolaire. Je pense comme vous que la notion de pléthore existe bien en Belgique et qu'il est dramatique pour de jeunes kinésithérapeutes commençant des études de n'avoir aucune garantie en matière de débouchés.

Vous rendriez service au secteur, monsieur le ministre, en limitant l'accès à cette profession. Nous sommes en effet dans une situation où les gens, ne pratiquant plus suffisamment l'acte paramédical, ne sont plus à même de le pratiquer correctement. C'est un peu ce qui se passe en médecine.

Quant aux chiffres que j'ai cités, ils me parvenaient de la Communauté française elle-même, ce qui explique sans doute les quelques différences. Quoi qu'il en soit, les chiffres globaux que vous avez mentionnés en dernier lieu montrent bien qu'il s'impose d'agir dans les mois à venir, sous peine de nous retrouver dans une impasse.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau. (*Instemming.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verzonden.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verzonden, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Ces propositions sont donc prises en considération et envoyées aux commissions indiquées.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 12 février 1998 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op donderdag 12 februari 1998 om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 17 h 15.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 17.15 uur.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 77

1° Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, wat de personeelsformatie van de rechters in de Rechtbank van Eerste aanleg te Veurne betreft (van de heren Bourgeois en Loones).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

Artikel 81

2° Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (van mevrouw Milquet).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

3° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 125 van de nieuwe gemeentewet (van de heer Poty en mevrouw Lizin).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

4° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 73 van de nieuwe gemeentewet betreffende het zetelen van bloed- en aanverwanten in eenzelfde gemeenteraad (van de heren Anciaux en Verhofstadt).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

5° Wetsvoorstel tot uitbreiding van het BTW-tarief geldende voor de sierteelt tot de levering van planten en bloemen bij tuinaanleg (van de heer Caluwé c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

B. Voorstellen van bijzondere wet

Artikel 77

1° Voorstel van bijzondere wet tot afschaffing van de faciliteiten in de randgemeenten (van de heren Verreycken en Van Hauthem).

— Verzending naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

2° Voorstel van bijzondere wet tot definitieve vastlegging van de grens tussen Vlaanderen en Wallonië en tot afschaffing van de faciliteiten in de taalgrensgemeenten (van de heren Verreycken en Van Hauthem).

— Verzending naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

C. Voorstel van resolutie

1° Voorstel van resolutie over Algerije (van de heer De Decker c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Liste des propositions prises en considération:

A. Propositions de loi

Article 77

1° Proposition de loi modifiant la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, en ce qui concerne le cadre des juges au Tribunal de première instance de Furnes (de MM. Bourgeois et Loones).

— Envoi à la commission de la Justice.

Article 81

2° Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (de Mme Milquet).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

3° Proposition de loi modifiant l'article 125 de la nouvelle loi communale (de M. Poty et Mme Lizin).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

4° Proposition de loi portant modification de l'article 73 de la nouvelle loi communale en ce qui concerne la possibilité, pour des parents ou alliés, de siéger dans un même conseil communal (de MM. Anciaux et Verhofstadt).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

5° Proposition de loi étendant le taux de T.V.A. applicable à l'horticulture ornementale à la fourniture de plantes et de fleurs pour l'aménagement de jardins (de M. Caluwé et consorts).

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

B. Propositions de loi spéciale

Article 77

1° Proposition de loi spéciale visant à supprimer les facilités dans les communes périphériques (de MM. Verreycken et Van Hauthem).

— Envoi à la commission des Affaires institutionnelles.

2° Proposition de loi spéciale visant à fixer définitivement la frontière entre la Flandre et la Wallonie et à supprimer les facilités dans les communes de la frontière linguistique (de MM. Verreycken et Van Hauthem).

— Envoi à la commission des Affaires institutionnelles.

C. Proposition de résolution

1° Proposition de résolution sur l'Algérie (de M. De Decker et consorts).

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.